

EDITORIAL

Comarca, Consorci, Consulta

És moment de comprovar la resolució de projectes endegats fa temps. Vivim moments accelerats i, en aquest frenètic procés, fa gairebé basarda posar paraules en referència als títols de l'editorial. Hi ha la percepció que, en el temps d'imprimir la revista, les coses poden haver fet un tomb. Grans temes d'abast estatal i d'escala local s'interrelacionen. Entenem que al Parlament i al Govern de Catalunya s'hi estan coent moltes coses a la plegada i que, amb alguns plats a punt de servir, ara és l'hora de deixar fer als qui són a la cuina. La prudència s'imposa.

Constatem que la feina del Moianès està feta fa temps. La celebració del vintè aniversari del Consorci va permetre visualitzar, amb un format original i amb imaginació, com persones del Moianès ara són referència internacional en el món de la gastronomia, com és el cas del Nandu Jubany. Els alcaldes i representants de la Generalitat van anar repetint, per elogiar i reconèixer la trajectòria del Consorci, dades a les quals ens hem avesat, però de la importància de les quals no som prou conscients. El Consorci, en vint anys, ha estat el mecanisme articulador de tota mena d'ajuts que han significat una aportació molt destacada a les empreses de la comarca i que han permès també posar en valor i rehabilitar importants elements del patrimoni cultural. L'any passat, per exemple, es van ingressar gairebé 800.000 euros, amb una aportació dels

ajuntaments de només el 16%. Quin territori no voldria, en plena crisi, aquestes inversions? Un equip, professional i entregat, ha permès mostrar que les coses, des del sector públic, es poden fer d'una altra manera.

La comarca, el consorci i la consulta semblen ara nocions interdependents, amb terminis rígids fixats des de Madrid que podrien amenaçar el progrés comarcal. Per al Moianès, és també un avantatge saber que tenim representants locals amb força i pes en les taules on s'esta coent el menú del nostre futur immediat.

Precisament, mentre aquest editorial va prenent forma, els deu alcaldes del Moianès han visitat el Palau de la Generalitat —juntament amb més de vuit-cents altres de tot Catalunya— per lliurar la moció que els respectius plens municipals han aprovat a favor de la consulta del 9-N. Ha estat una nova mostra de l'important paper que el moviment municipalista ha tingut i té en l'anomenat *procés* sobiranista del nostre país. Un moviment, com en el cas de les altres institucions catalanes, començant per la mateixa Generalitat, del qual no han estat en la major part dels casos les entitats promotores —com moltes vegades ens volen fer creure des d'instàncies espanyoles—, sinó que, al contrari, aquestes entitats han sabut escoltar la veu de la gent i canalitzar-ne els anhels i les reivindicacions.

ÍNDEX

Editorial	3
Moianès	5
Consorti del Moianès, entre la dissolució... <i>J. Clarà</i>	5
Sobre la creació de la comarca del Moianès. <i>CUP</i>	7
Notes moianesenques. <i>R. Puig</i>	8
Notícies de l'Estany. <i>M.E. Esparó i M. Sentias</i>	10
Actes i esdeveniments	12
«V», tram 52: una nova jornada reivindicativa. <i>M. Capdevila</i>	12
Ara és l'hora. <i>M. Capdevila</i>	14
La Diada al Girony. <i>Amics del Girony</i>	15
Ofrena floral exprés... <i>E. Roca i E. Permanyer</i>	16
13a Festa Barroca, plena de simbolisme. <i>A. Lozano</i>	18
La pluja escurça la XXIII Festa Bastonera. <i>E. Vilardell</i>	21
Un final d'estiu ple de música. <i>E. Permanyer</i>	22
Derbi radiofònic Moià-Castellterçol. <i>E. Vilardell</i>	24
Visita a la Mare de Déu del Salgot. <i>G. Pons</i>	25
Perfils	26
Nandu Jubany: «La cuina ha millorat molt...» <i>J. Font</i>	26
Les entitats informen	29
Museu de Moià	29
Engega el Banc del Temps del Moianès	31
Festa de la Família de l'Arca	32
Biblioteca de Moià	33
Coral Xera	34
Modilianum	36
Modilianum, 25 anys fent història	36
Més d'un segle de teatre a Moià	38
Natura	41
Massificació de boletaires. <i>M. Fortuny</i>	41
Lletres	42
Trinxeres a Moià. <i>M. Baqués</i>	42
Una mica d'història	44
Brío 81: la Montesa verda. <i>J. Carrera</i>	44
Sopa de lletres	45
Publicacions	46
Breus	47
Moviment demogràfic	48
Necrològiques	49
Dades meteorològiques	50

20 anys del Consorci
(fot. J. Font)

MOIANÈS

Consorti del Moianès, entre la dissolució i la comarca

Jaume Clarà

Molt sovint, no trobem a faltar les coses que tenim fins que les perdem. Llavors, en faltar-nos, ens en lamentem, i lamentem també que quan les teníem no les aprofitéssim més. Una cosa semblant succeeix actualment amb el Consorci del Moianès. Quan, per una part, sembla inevitable la desaparició del Consorci, com a conseqüència de l'aplicació de la Llei de racionalització del sector públic i de l'administració local (LERSAL) —que obliga a la seva dissolució o a la integració dins un altre ens administratiu, en aquest cas l'Ajuntament de Moià, cosa per altra part inviable a causa de la situació econòmica del consistori moianès—, és quan es fa més patent i més reivindicada la feina que el Consorci ha realitzat fins al moment. Altrament, en aquests moments en què es contempla com una realitat cada vegada més assequible l'oficialització del Moianès com a comarca, el bagatge i l'experiència de deu pobles treballant en comú adquireix també un relleu i una significació especials: és la constatació que,

amb comarca o sense, la línia de treball començada fa anys no podem, ni volem, que es perdi.

Per a intentar evitar, doncs, la dissolució del Consorci i esperar la consecució de la realitat comarcal, no hi ha res millor que un aniversari. I vint anys no són vint-i-cinc, però fan de bon comptar i aprofitar a l'hora de fer balanç. Sobretot quan a darrere hi ha hagut molta feina, i molt ben feta, per a poder-ne fer balanç.

Així, amb aquesta efemèride d'excusa, el Consorci va convocar un acte de celebració al parc de Moià. La data, el dimecres 24 de setembre, a les sis de la tarda. Com a convidat per a donar relleu a l'acte, el cuiner Nandu Jubany —nascut a Monistrol de Calders l'any 1971 i alumne de l'Escola Pia de Moià—, que va elaborar, acompanyat pel cap de cuina de Can Jubany, una paella de verdures i bolets mentre s'anava desenvolupant l'acte commemoratiu.

L'acte, conduït amb fluïdesa per la periodista, també moianesenca, Griselda

Nandu Jubany, Griselda Guiteras i treballadors del Consorci bufant les espelmes

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Elisa Roca, Josep Ruai, Elvira Vilardell

Administració: Eduard Gómez

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació

DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

LA TOSCA és membre
de l'Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Guiteras (en aquest cas, de Sant Quirze Safaja), va consistir en un seguit d'entrevistes a persones vinculades amb el Consorci —treballadors, usuaris, polítics— que van anar desgranant, sempre amb un sentit positiu —situació econòmica al marge—, les realitzacions i projectes de l'entitat homenatjada. Així, la gerent del Consorci, Marta Purí, va explicar els seus orígens, en un context marcat per la crisi econòmica i industrial, sobretot del tèxtil, fet que va motivar als deu pobles moianencs a treballar junts amb un objectiu comú; segons Purí, un dels èxits del Consorci es deu al fet que, «quan les coses neixen a partir d'un problema, són més fàcils de dur a terme». Aquesta intervenció va ser complementada amb l'entrevista a la tècnica Teresa Soler, que va posar en relleu projectes duts a terme, com l'Ecomuseu, el projecte Iris o «El Moianès ve de gust».

Griselda Guiteras va continuar l'acte, amant de tant en tant amb comentaris de Nandu Jubany sobre l'evolució de la paella, amb breus entrevistes a alguns usuaris del Consorci, com Anna Surroca, del restaurant Magadins Vell, el regidor de Collsuspina Eloi Oller, o Montse Blasco, alumna safajenca de diversos cursos realitzats pel Consorci. En representació de la Generalitat assistí a l'acte el director general de Desenvolupament Rural, Jordi Sala i Casarramona (també amb orígens familiars monistolencs).

La intervenció central, però, fou la de l'alcalde de Moià i president del Consorci, Dionís Guiteras. En un format més discursiu que no pas d'entrevista, Guiteras féu

una defensa de l'actuació del Consorci com a element cohesionador de la comarca —després de la discoteca Modium: «el que ha fet molt pel Moianès és el Modium», afirmà— i, alhora, una proclama en favor de la comarca, no des del punt de vista emocional sinó racional. En aquest sentit, el també diputat al Parlament de Catalunya va afirmar que la llei que ha d'oficialitzar la realitat comarcal del Moianès ha d'entrar al Parlament abans de final d'any, on té garantida l'aprovació per la major part dels grups parlamentaris de la cambra. No va fer esment, en cap cas, de la necessitat de sotmetre el tema a consulta ciutadana.

Una vegada arribats a aquest punt, l'acte es volgué concloure amb l'encesa de vint torxes commemoratives del vintè aniversari, cada una d'elles associada a un dels vint actes que el Consorci té programats fins a final d'any, des de la mateixa celebració que s'estava realitzant en aquells moments fins a la jornada «Anàlisi de

l'atur i impactes dels serveis i dels projectes d'ocupació del Consorci del Moianès», que tindrà lloc a Moià durant el mes de desembre, passant per la IV Jornada Empresarial «Innovació i Inversió per la Millora Constant» (Castellterçol, 9 d'octubre) o les Jornades Agroforestals (Monistrol de Calders i Granera, 18 i 25 de novembre).

En aquells moments, però, la major part del públic assistent el que estava desitjant era tastar la magnífica paella de verdures i bolets que acabava de cuinar en Nandu Jubany. Una magnífica paella per a celebrar vint anys de feina feta pel Consorci en favor d'una comarca cada vegada més real.

Sobre la creació de la comarca del Moianès

Assemblees Locals CUP Moià i CUP Monistrol de Calders

La CUP ha emès, a finals de setembre, unes consideracions respecte a la creació de la nova comarca del Moianès, que extractem a continuació.

«[...] La reivindicació de la comarca del Moianès ha de servir per a posar en comú aquells serveis, recursos i polítiques que els municipis que en formen part comparteixen, relacionats amb el territori i el teixit productiu. La mateixa singularitat de cada nucli i les seves comunicacions han de permetre seguir mantenint referencialitats diferents, sobretot pel que fa a sanitat, educació, lleure, etc.

»Els municipis haurien de ser sobirans pel que fa a la seva necessitat de mancomunar serveis. No s'haurien de veure encotillats i limitats per una arquitectura institucional que els obligués a establir relacions amb un territori només pel fet de pertànyer a una demarcació o una altra, sense tenir en compte factors geogràfics, comunicacions i singularitats.

»[...]

»La creació de la nova comarca ha de suposar un augment de la qualitat de vida

de les persones, la proximitat de l'administració amb la ciutadania per a resoldre qüestions concretes de la vida quotidiana, no un nou graó burocràtic amb la funció de repartir subvencions a empreses privades i altres administracions. El nou Consell Comarcal del Moianès no s'hauria d'emmirallar en la resta de consells comarcals; com a institució nova hauria de ser pioner en noves polítiques, dirigides a la ciutadania i participades per la ciutadania. [...]

»El Consorci del Moianès ha aconseguit, des de la seva creació, generar les sinergies necessàries per tal d'esdevenir una eina ben valorada per la població. Això contrasta amb la mala valoració que la ciutadania fa, per regla general, dels consells comarcals. Per aquest motiu, és una eina que cal preservar i, si cal, accelerar la tramitació parlamentària del projecte de creació de la nova comarca per fer-ho possible. [...]

»Si bé els serveis oferts pel Consorci del Moianès tenen una clara referencialitat per als municipis i els usuaris, cal incidir en la major transparència d'aquest ens;

Paisatge del Moianès (fot. C.I.C. - Moià)

fent accessibles al públic les actes de les sessions, els pressupostos, els balanços, les línies estratègiques, etc. Cal aprofundir també en la gestió, accés i control democràtic de les institucions a tots els nivells i no crear noves administracions amb caràcter tecnocràtic que, sota una carcassa d'especialització, responguin —amb el terme de *governança*— a interessos aliens als del conjunt del territori i els qui l'habiten. [...]

»Cal que el model econòmic del Moianès es defineixi in situ a través de processos participatius que creïn ocupació de qualitat i fixin la població al territori, particularment el jovent amb qualificació mitjana i alta. L'actual model de desenvolupament, centrat en l'agroindústria —amb mà d'obra poc qualificada—, turisme i serveis a la gent gran, només genera ocupació de baixa qualitat, pobresa, emigració i despoblació a mitjà i llarg termini; a més de perpetuar dinàmiques socials de tipus caciquista i clientelar.

»És imprescindible, doncs, que el procés de creació de la comarca del Moianès sigui validat referendàriament —de forma vinculant— per la ciutadania; però, a causa de la urgència derivada de l'entrada en vigor de la LRHL, un referèndum ara dilataria el procés sine die i obligaria a desmantellar el Consorci un

cop arribats al 2015, amb la conseqüent pèrdua dels serveis oferts als diferents agents del territori.

»Una consulta no vinculant pocs dies després de l'aprovació *de facto* significa una farsa, ja que el procés s'ha dut a terme sense la participació activa de la població, i únicament serviria per a validar els fets consumats, podent provocar una gran paradoxa en cas de no ser corroborada. D'altra banda, el Moianès no pot ser el conillet d'Índies de la Llei de Consultes, essent un vel per a sotmetre a examen la consulta del 9-N. Aquesta darrera ja té prou legitimitat popular per a celebrar-se sense necessitat de subterfugis ni sacrificis locals.

»[...]

»La fórmula proposada per la CUP consisteix en la creació de la nova comarca abans de les eleccions municipals del maig, mitjançant unes eleccions d'on emanaria un Consell Comarcal elegit per sufragi universal i directe, que hauria de poder treballar durant una legislatura amb objectius i mandats del territori, després de la qual, i amb tots els elements informatius i de debat damunt la taula, es convocaria un referèndum vinculant, on s'aprovés el resultat de la feina feta i en cada municipi es ratifiqués o no l'adscripció a la nova comarca.»

Miquel Prat i Sabaté, sembla que és a punt de donar els primers fruits. Havent-nos deixat, pel febrer del 2012, no estarà físicament entre nosaltres en l'aparició política i jurídica d'un territori de la Catalunya central. El lideratge i relleu general ha estat agafat per Dionís Guiteras, batlle moianès; nom que a molts ens és familiar, ja que el seu tiet-avi fou també alcalde, en la dècada dels seixanta, de Castellcir. Si no hi hagués hagut un camí ja aplanat, no parlaríem ara d'aquest tema.

Possibles accions en un futur proper

No dubto que algunes de les tasques que, de cara al futur, es podrien arribar a realitzar ja hauran estat motiu de conversa formal o informal a nivell d'ajuntaments o entitats, com és el cas del Fanal. Una d'elles és valorar i actualitzar el «Cinturó Verd», que significa la preservació de la frontera sud, és a dir, els Cingles de Bertí i els de Gallifa, i la corona verda que els uneix i que té quasi com a centre el coll de Poses. De ben segur que retornaran les pressions de les poderoses Cambres de Comerç de Terrassa i Sabadell per fer aquella esperpèntica autovia de Sant Feliu de Codines a Centelles per tal d'unir el Vallès Occidental i Osona. Fa anys que es

va desestimar, però fonts de l'Ajuntament de Sant Quirze em comentaren que tard o d'hora es tornaria a plantejar el projecte. També cal tenir en compte l'impacte del discutidíssim Quart Cinturó, que passarà per l'entrada de Caldes, més o menys a l'alçada de la Torre Marimon. Vaig trobar irresponsable que des del Moianès no se'n fes cap valoració seriosa quan es va plantejar, a principis de la dècada dels noranta.

Vall de Marfà, parc central?

Des que en 1845 aquest territori va passar a ser adscrit al terme municipal de Castellcir —via Santa Coloma Sasserra—, ha estat un espai molt visitat, però mal comunicat i jo diria que quasi misteriós. En la memòria popular ha quedat aquell aiguat del 8 d'octubre de 1863 en què va morir tota la família que vivia al Molí d'en Brotons. Ens podem fixar que és el centre geogràfic del Moianès. ¿Podria ser, en un futur, com un parc natural al servei de la nova comarca? Si fos així, no cal dir que el tema superaria amb escreix el mateix Ajuntament de Castellcir. Aquí actuaria, en tal cas, la força mancomunada dels deu municipis. Temps tindrem per a parlar-ne.

Notes moianesenques

Ramon Puig

El Moianès en la Catalunya del futur

El millor homenatge al record d'en Miquel Prat. No sé si és per l'entrada a l'«era Aquari» —els astròlegs ens ho podrien aclarir—, però el cert és que portem una acceleració en el nostre entorn que hauria estat impensable només cinc o sis anys enrere. El futur ens dirà fins a quin

punt la situació de precarietat que s'abatia sobre el Consorci haurà esta el «míssil» que haurà catapultat de forma més directa cap al reconeixement del Moianès. En la imminència d'un fet històric i per poc que mirem enrere, el treball fet, abonat i impecable de gent com el qui fou primer regidor i després alcalde de Castellcir, en

El molí d'en Brotons, a la vall de Marfà (fot. C.I.C. - Moià)

Notícies de l'Estany

Maria Estany Esparó i Mònica Sentias

El dissabte dia 9 d'agost, a la tarda, es va fer una passejada per un tram de l'antic camí de França, amb explicacions a càrrec d'Isabel Fonoll. A les deu del vespre, organitzat per Stagnum'14, el públic pogué gaudir d'un concert de piano al claustre, a càrrec de Maria Lilia Cano, que va tocar danses cubanes del segle XIX i XX, amb obres de Cervantes, Leucua i Vitier.

El diumenge dia 17 del mateix mes es dué a terme un recorregut per a explicar les plagues d'Egipte de l'Estany, sortida organitzada per Isabel Fonoll.

El diumenge dia 24 es realitzà la caminada popular, tota per dins el terme de l'Estany. Aquest estiu també es va recuperar un camí, pel qual es pogué passar el dia de la caminada.

L'endemà, dilluns dia 25, a la tarda, grans i petits van poder cantar i ballar cançons en una sessió de «karaoke».

El dimarts dia 26 es va inaugurar una mostra de dibuix infantil a la biblioteca.

El dimecres dia 27 es va projectar una pel·lícula infantil.

El dijous dia 28 es va fer un taller de collarets, polseres i altres peces amb pastes de Fimo.

El divendres dia 29 es van lliurar els premis de la mostra de dibuix infantil, es va fer un berenar per a la quitxalla i un ball de confeti també infantil. Al vespre, el correfoc va omplir d'espurnes els carrers més centrals del poble, amb els Diables de Rubí. I a la nit, festa «Jovestany», amb el Dj Pere.

El dissabte dia 30, al matí, es van celebrar diferents campionats: un de botifarra, un de parxís, un de dòmino, etc., i a la pista la quitxalla pogué jugar amb molts jocs, fins i tot n'hi havia de gegants. A la tarda, a l'església, es va presentar el llibre

Recer, d'Anton Carrera. Després el mateix autor va fer una explicació d'alguns capitells del claustre tot llegint els poemes corresponents. Simultàniament, per a la quitxalla es feien curses de bicicletes al circuit.

L'últim dia del mes d'agost, el diumenge 31, es va celebrar la Festa dels Avis. Al matí la gent pogué assistir a la missa solemne. Eixint de missa hi hagué ballada dels gegants i caps-grossos de l'Estany i de Santa Maria d'Oló. Seguidament, dinar de germanor al passeig del Prat, en què tots els assistents van ser obsequiats amb un barret, i, després, concert a càrrec de Mickey, en què els avis pogueren recordar boniques cançons de joventut.

Durant la setmana de l'1 al 5 de setembre es van fer diferents activitats: una passejada fins a la font Canaleta, un taller de pintar motxilles, jocs de cucanya, jocs de taula, partides de «play-station», decoració d'objectes de vidre, cine familiar, etc.

El dissabte dia 6 del mateix mes, al matí, es va fer l'activitat titulada «Una fotografia i mil històries». A partir de fotografies antigues, hom explicava com ha anat evolucionant el poble de l'Estany fins a arribar a l'actualitat. A la tarda, espectacle de titelles amb l'obra «El Bavastell Antic», de la companyia Galot Teatre, activitat que estava emmarcada en la commemoració del Tricentari dels fets de 1714. A dos quarts de vuit del vespre es va fer el concert de festa major, amb el Cafè Trio. I a la nit, ball de festa major, amb el mateix grup, i després, festa amb el Dj lu Padrisa.

El diumenge dia 7 al matí es van dur a terme el campionat de botxes i l'espectacle «Despistats», amb els pallassos Pepa Plana i Toti Toronell. A la tarda es van fer un «playback» amb moltes representaci-

ons, un berenar i després la pujada al puig de la Caritat per tal de canviar-hi la bandera estelada i, després, una baixada amb torxes fins a la plaça del Monestir, acte en què es van llegir diferents manifestos.

El dilluns 8 de setembre, diada de les Marededéus Trobades i Festa Major de l'Estany, es va iniciar amb una missa solemne, en què es pogueren escoltar boniques cançons cantades pel cor parroquial. A la sortida, pregó de festa major, a càrrec de la qui signa en primer lloc, la qual va recordar quatre estanyencs molt vinculats a les activitats del poble: Climent Catalán, Josep Prats, Joan Franquesa i Salvador Farràs. Tot seguit, la plaça es va omplir de balladors de sardanes, tocades per la cobla Mediterrània, que va interpretar, entre d'altres, la sardana «Almogàvers de l'Estany». A la tarda, ball de gala amb en Raül.

El dijous dia 11 de setembre, diada nacional de Catalunya, un grup d'estanyencs va anar amb autobús a Barcelona per participar en la concentració a favor de la consulta sobre el futur del nostre país.

L'endemà, divendres dia 12 del mateix mes, a la tarda, es va fer una lectura

de poesia a la plaça del Monestir. Es va presentar el poemari *Els ulls de Dajla*, de Xavier Rivero, membre de l'APSS (Associació per al Desenvolupament de Projectes Solidaris al Sàhara) i es van llegir poesies de Felip Graugés. En Lluís Vilar-dell va acompanyar les lectures tocant la guitarra.

El dissabte dia 20, el grup caramellaire «Sortits de l'Ou» va fer una sortida familiar a Molló Parc, el parc d'animals dels Pirineus. Allà van poder gaudir dels animals i d'un magnífic dia a la natura. I els més atrevits van poder pujar a les tirolines.

El diumenge dia 21, al pati de l'escola nova es va fer un campionat de bitlles catalanes, amb una bona participació de bitllaires dels pobles del voltant.

El diumenge següent, 28 de setembre, es va dur a terme una passejada pels nous itineraris que s'obriran al poble i hom pogué gaudir d'una visita comentada a la mina.

El dia 3 de setembre va morir Maria Vila i Torras, de noranta anys. I el dia 6 del mateix mes, Lourdes Rovira i Burdó, de vuitanta-cinc anys. Donem el condol a les seves famílies.

Participants estanyencs en la V de la Diada (fot. Xavier Costa)

ACTES I ESDEVENIMENTS

«V», tram 52: una nova jornada reivindicativa

Marc Capdevila i Riu. ANC-Moià/l'Estany

Us queda alguna samarreta? Som a la botiga Calceus amb el Ricard, el Jordi i la Noe acabant les llistes dels autobusos, quan entra una mare intentant aconseguir les preuades samarretes, però ja fa quatre dies que se'ns van acabar. Aquest any hem tornat a superar les dades de l'any anterior: vuit autobusos i més de cinc-centes samarretes venudes.

Comencem la Diada pujant al Grony, baixem ràpidament per assistir a l'ofrena floral a l'estàtua de Rafel Casanova. Aquest any fem entre-ga a l'alcalde de Moià dels documents signats per entitats moianeses a favor de la consulta i del dret a decidir. L'acte ha tornat a ser ràpid, ha acabat d'hora, i això ens permet d'anar a prendre alguna cosa i acabar de repartir-nos les tasques.

Poc abans de les dues i enfilem el camí cap a Barcelona. En menys d'una hora estem entrant per la Meridiana i, sorprenentment, el trànsit és molt fluid i podem aparcar els autobusos relativament a prop del tram assignat. Ens ha tocat el tram 52, a la Gran Via, entre Urgell i Villarroel.

L'ambient és alegre, però molt tranquil: ja hi estem acostumats, a anar a aquestes multitudinàries celebracions. Quan arribem al nostre tram, ja veiem els gegants de Moià i molta, molta gent.

De mica a mica la gent es comença a col·locar a la seva fila, segons el color de la samarreta. Mirem de fer les barres de la senyera amb l'ajuda dels voluntaris,

que intenten infructuosament que la gent els faci cas. Són quarts de cinc, i encara tothom s'ho agafa amb molta calma.

Fa calor, estem molt estrets i costa distreure els fills. Hi ha cànctics i estelades, moltes estelades.

A poc a poc hem arribat a un quart de sis, concretament a les 17:14 hores. Els esforços dels voluntaris finalment han donat resultat: quan veiem les primeres fotos que arriben per whatsapp ens fem creus de la impressionant imatge que estem projectant. Tot i la incredulitat que la majoria teníem amb el mosaic de la senyera, reconeixem que la vista és increïble!

Arriben els parlaments, els castellers i les actuacions musicals. De mica en mica, la gent comença a marxar, badant, com si la Gran Via fos un enorme passeig.

Ho hem tornat a fer! Un any més, i ja són tres, l'ANC ha organitzat una multitudinària manifestació a favor de la independència, i la ciutadania ha respost. Això ja no té aturador ni marxa enrere. Ens diuen la xifra d'assistents, grandiosa. No cal entrar en la quantitat: hi havia centenars de milers de persones manifestant-se pacíficament i ordenada per assolir una esplèndida senyera de més d'onze quilòmetres.

La tornada a Moià és una mica més llarga, els carrers van plens de la gran quantitat d'autobusos i cotxes que han arribat a Barcelona. Un parell d'hores més tard, i sense incidents, arribem a la nostra vila. Després de molts anys, tenim una frase al cap: «Ara és l'hora!!!»

Els gegants a la V (fot. R. Portet)

Alguns dels participants moianesos en la V (fot. Anna Piella, Montse Llorens i Roger Vives)

Ara és l'hora

Marc Capdevila i Riu. ANC-Moià/l'Estany

Ara és l'hora. Aquest és el nom de la campanya impulsada per l'ANC i Òmnium per guanyar la consulta del 9-N.

Ara és l'hora, també, en què els esdeveniments se succeeixen l'un rere l'altre. En poc més d'una setmana, hem vist com el Parlament de Catalunya aprovava la Llei de consultes no referendàries; hem vist com més del 90% dels ajuntaments de Catalunya aprovaven mocions de suport a la llei i a la consulta del 9-N —a Moià es va aprovar el dilluns 22 de setembre per unanimitat—; hem vist com en un acte solemne el President de Catalunya signava el Decret de la consulta; hem vist com el govern central, en una reunió extraordinària, presentava recursos a la llei i al decret al Tribunal Constitucional; hem vist com aquest tribunal llegia les més de noranta pàgines del recurs, tots els annexos, ho debatia i dictava providència en menys d'una hora; i, finalment, hem vist com la ciutadania d'aquest país es manifestava davant els ajuntaments expressant el seu rebuig a la suspensió del 9-N, i com retrenaven les parets de la Generalitat als

crits d'independència dels alcaldes quan hi han lliurat les mocions.

Moltes coses, moltes, en poc temps.

I una més: hem començat la campanya política porta a porta més important de la història d'Europa. Necessitarem moltíssims voluntaris per arribar a totes les llars catalanes i fer-los unes preguntes sobre com voldrien que fos el nou país que entre tots construïm.

Després d'assistir a una massiva jornada de formació al Palau Firal de Manresa, amb més de set-cents voluntaris, el dissabte 3 d'octubre, ja hem començat a fer la «gigaenquesta». Els voluntaris de Moià i l'Estany hem anat a Artés, on hem centralitzat la logística dels pobles de la Gavarresa i del Moianès. Allà ens han repartit les carpetes amb les enquestes i les adreces on hem d'anar. Ens ha tocat Navarres i Sant Fruitós de Bages, on hem visitat una cinquantena d'habitatges cada parella, una experiència molt i molt bona!

Quan llegiu aquestes ratlles, qui sap quantes coses més hauran passat! Estem fent història. Ara és l'hora!!!

La Diada al Grony

Amics del Grony

Una bona colla de moianesos ja han convertit en tradició celebrar la Diada pujant al Grony per tal de renovar la bandera que hi oneja tot l'any. La sortida dels qui hi varen pujar caminant fou a les vuit del matí; d'altres s'hi afegiren a Creu Vermella. Grans i petits arribarem tots plegats dalt del cim del Grony. Reproduïm a continuació un fragment del text llegit en l'acte:

Benvinguts tots al Grony!

Com els darrers anys, la Diada s'ha convertit en una festa de reivindicació democràtica del nostre país, amb l'esperança que l'expectació creixent sobre el nostre futur tingui una simple solució: VOTAR.

Votar i decidir com volem que sigui el nostre país: un país amb les nostres lleis, la nostra cultura, la nostra gent, el nostre paisatge... I és que el paisatge que ens envolta és reflex del nostre caràcter. A més de conèixer el territori que ens envolta, ens fa apreciar-lo i descobrir-lo, si pot ser caminant pas a pas; ens fa ser més dignes del racó de món que ens ha tocat de viure.

Som afortunats de l'entorn que tenim, i justos si sabem estar-ne agraïts, cuidar-lo i gaudir-ne. Molts de nosaltres hem descobert el paisatge i muntanyes properes de la mà del GEMI, a través de les caminades populars, travesses, excursions o esquiades. Com cada any, vam voler convidar una persona o entitat moianesa, per ressaltar i agrair el seu treball. Així, en representació del GEMI, ens van acompanyar el president i el secretari de l'entitat.

El GEMI va néixer l'any 1974 —fa, doncs, quaranta anys— per iniciativa d'uns joves excursionistes amb moltes ganes de gaudir de les nostres muntanyes i descobrir altres mons. Aquests van ser els que juntament amb altres joves van tirar endavant aquest grup excursionista. Anys abans havia existit un altre grup anomenat GEM i ells hi afegiren la «i» de «independent» per diferenciar-lo de l'altre. L'acte es va completar amb l'ofrena floral en record de Josefina Pons, l'hissament de la nova estelada i, és clar, el *Cant dels Segadors*.

Concentració davant la Casa de la Vila en protesta per la suspensió del 9-N (fot. ANC)

Assistents a l'acte del Grony (fot. Jordi Tarradellas)

Ofrena floral exprés a Rafel Casanova

Elisa Roca i Elvira Permanyer

Puntualment a l'hora prevista, les autoritats arribaren a la plaça de l'Hospital, després de rebre a la Casa de la Vila el president de la Diada moianesa, Josep Maria Reniu i Vilamala, membre del Consell Assessor per a la Transició Nacional.

L'acte el va obrir el regidor de Cultura, Joan Capdevila, donant la benvinguda als presents, que aquest any eren pocs, i va excusar les presses de l'acte i de l'ofrena per tal que els moianesos que baixaven a Barcelona per participar en la V de la Via Catalana tinguessin temps de fer l'ofrena. Un cop feta aquesta per part de les entitats, les institucions i els representats dels ajuntaments del Moianès, prengué la paraula el president de la Diada, instant els moianesos a participar activament en el procés del dret a decidir per arribar al 9-N i votar. Tancà l'acte l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, que recordà l'Agustí Grau com un dels moianesos que va reivindicar la figura de Rafel Casanova en els anys de la transició i la recuperació democràtica. Va acabar l'acte desitjant que aviat puguem aixecar la senyera i deixar l'estelada reivindicativa de la independència perquè aquesta ja s'haurà aconseguit.

Malgrat les presses de tot plegat, la Diada mantingué el to reivindicatiu.

Josep Maria Reniu (fot. Montserrat Aliberch)

**CLÍNICA DENTAL
PUJOL**

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

EL TRICENTENARI, ALS MUSEUS

Els principals equipaments culturals del país se sumen a la commemoració aportant-hi la seva mirada distintiva. De la divulgació històrica del Museu d'Història de Catalunya a la recuperació del llegat avantgardista dels 70 i 80 al MACBA, passant per l'aposta pionera d'unir cinc museus per a la gran retrospectiva d'Antoni Viladomat, el pintor del Tricentenari.

Una obra d'art col·lectiva emmarcada en tres-cents anys d'història.

- "300 onzes de setembre", al MHC fins al 28 de setembre.
- "El pintor Antoni Viladomat, 1678 - 1755", al MNAC, Museu d'Art de Girona, Museu de Mataró, Museu Arxiu Sta. Maria de Mataró, Museu Diocesà i Comarcal de Lleida, fins al 2 de novembre.
- "L'herència immaterial", al MACBA fins al juny de 2015.

Commemorem el tricentenari

tricentenari.cat

1714 / 2014 Érem. Som. Serem

**Generalitat
de Catalunya**

13a Festa Barroca, plena de simbolisme

Albert Lozano

El cap de setmana del 6 i 7 de setembre tingué lloc a Moià la 13a edició de la Festa Barroca, Retorn al 1714.

La Festa Barroca mostra els productes tradicionals, les demostracions d'oficis i tallers de l'època, així com les danses que es ballaven. Enguany, les representacions del Setge de Barcelona de 1714 —que va ser diumenge al matí i a la tarda al parc— van destacar per dos aspectes simbòlics que emanaven del mateix calendari.

El primer, els tres cents anys dels fets, el *tricentenari*; el segon fet destacable: la representació va ser a quatre dies de la diada de l'Onze de Setembre més trascendental de la història política i social recent de Catalunya. Uns simbolismes que bé podrien haver emmarcat la festa en un ambient reivindicatiu. No va ser així. L'acte va ser una recreació realista dels fets ocorreguts a Barcelona i no una reivindicació explícita d'una voluntat de canvi d'estatus polític de Catalunya, però sí una crida a la memòria dels fets ocorreguts fa tres cents anys.

La Festa Barroca vol acostar-nos al període de la Guerra de Successió, representant aspectes i ambients de les primeries del segle XVIII. Es va començar a fer l'any 2002, i aquest 2014, per primera vegada, es va fer una trobada de grups de recreació històrica, amb una representació del setge de Barcelona que tingué com a novetat la presència de diversos regiments militars.

La recreació històrica «jugava a casa», pel fet que un dels personatges més rellevants, Rafel Casanova, nasqué a Moià.

Els regiments militars presents van ser: Regiment de la Diputació i Regiment de fusellers Vilar i Ferrer, a càrrec de l'Associació Miquelets de Catalunya; Regiment de Sant Narcís i Regiment de la Ciutat, a càrrec de l'Associació Miquelets de Girona, la 1ª Companyia d'Hússars Hongaresos i un petit grup del Regiment de Dragons de Sant Miquel, a càrrec de l'Associació Moià 1714. També va participar-hi l'Associació Miquelets de Badalona, que, tot i no ser pròpiament un grup

de recreació històrica, va participar en algunes de les recreacions.

Ramon Tarter, president de l'Associació de Recreació Moià 1714, va destacar que «hi som representats tots els grups de Catalunya». Daniel Alfonsea, capità de la ciutat i del regiment de Sant Narcís, deia: «Estic molt content de ser a Moià» pel simbolisme que representa. Alfonsea, respecte a la recreació, va explicar: «Volem traslladar al públic actual el tipus de vida d'un soldat de l'època, tant en la part més ordinària com en la part de la batalla.»

Diumenge, al parc municipal, per a interpretar la batalla entre els dos bàndols, alguns dels grups van haver de canviar de rol i representar els borbònics. No solament es van fer representacions de la lluita; també els actors moianesencs van fer una interpretació de l'elecció del Conseller en Cap, de les «negociacions» entre borbònics i Rafel Casanova —representat per Pep Clarà—, que, en la darrera Junta de Guerra, deia: «Sigueu realistes, estem sols, ningú no ens ajudarà.» Pep Clarà no era la primera vegada que representava Rafel Casanova. Clarà —que és mestre d'escola— comentà la importància d'explicar bé la nostra història: «Per

reproduir els darrers dies del setge de Barcelona intentem ser fidels al que sabem de la història [...] i que aquesta ens l'han explicada poc, i d'alguna manera és com fer de professor d'història, amb actes com aquest.»

Aquesta 13a edició tingué un canvi d'espai respecte als anys anteriors. Es van traslladar els actes de la plaça Major cap la zona de Santa Magdalena i el parc municipal.

Un canvi de lloc encertat, ja que el carrer de Santa Magdalena desemboca a l'entrada del parc i perquè les dimensions d'aquest podien acollir amb garantia la representació del setge a Barcelona i els centenars de persones assistents, a més dels campaments i la representació d'oficis. Uns oficis tradicionals com la tasca del fassinaire acompanyat d'una fassina d'aiguarent o la del ferrer fabricant de bales.

A la plaça el CAP es van ballar danses tradicionals el diumenge a la tarda.

El dissabte 6 de setembre, al Museu Municipal de Moià s'inaugurà l'exposició «L'Onze de Setembre a Moià (1914-2014)», organitzada per l'Associació Cultural Modilianum.

Parades de la fira al carrer de Santa Magdalena (fot. C.I.C. - Moià)

Passejades en burro per a la quitxalla (fot. C.I.C. - Moià)

Escenes de la reconstrucció històrica (fot. C.I.C. - Moià)

La pluja escurça la XXIII Festa Bastonera

Elvira Vilardell

Els Bastoners de Moià van organitzar el diumenge 28 de setembre la XXIII Festa Bastonera. Aquest any hi va haver més colles convidades que en les darreres edicions i la trobada va comptar amb la presència de Castellar del Vallès, Navàs, Sabadell, Terrassa, Gràcia i també, és clar, Moià.

A les onze del matí, i amb el cel mig ennuvolat, les colles van començar a enfil·lar el carrer de la Tosca, que és on va començar la cercavila. Van esbargir-se a la plaça del Colom, on van ballar una bona estona i on, tot i que el temps no hi acompanyava, hi havia bastant públic. La cercavila va seguir amb normalitat fins a la plaça de l'Hospital, però la pluja va fer que les colles haguessin de córrer després de ballar a la plaça Major.

El recorregut es va acabar a la una del migdia, una hora abans del previst, i els bastoners van fer les ballades finals a l'Espai Cultural Les Faixes. El lliurament de records també es va fer dins el mateix recinte, ja que la pluja no va parar fins entrada la tarda. Tot i el mal temps, l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, va assistir a l'acte per tal de recollir el record d'aquesta edició en representació de l'Ajuntament de Moià.

Els bastoners de Castellar del Vallès (fot. C.I.C. - Moià)

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77

Un final d'estiu ple de música

Elvira Permanyer

És habitual a Moià que es concentri molta activitat musical en determinats mesos d'estiu; però, com aquest any, cap altre.

Així, el dia 24 d'agost l'**Orquestra de Collsuspina**, en la seva setena edició, oferí a l'església parroquial de Moià un concert presentant la feina feta per cinquanta-sis joves músics sota la direcció de Daniel Vallejo, després d'uns dies d'estudi i assaig. Del concert destacaríem la *Fanfàrria* de Kram, que va obrir el repertori, tocada des dels balcons del cor, ressonant joiosa per tota la nau central; l'altra peça a destacar va ser la versió de la *Guia d'orquestra per a joves, op. 34*, de Benjamin Britten. Una església plena de gom a gom, amb l'orquestra de nou situada al final de la nau central, fet que en millorava substancialment la sonoritat. Esperem la seva tornada l'estiu vinent!

Dins el 31è *Festival Francesc Viñas* i tancant l'edició del 2014, com també formant part dels actes del Tricentenari a Moià, s'oferí a l'església de l'Escola Pia un concert de música del segle XVIII, sota el títol de **L'òpera de la Cort**. Hi poguérem escoltar el tenor Baltasar Fonts en tres peces de Haendel i Durante, el baríton Magí Cuberta cantant Scarlatti, Caldara i Caccini, i la soprano Laura Crespo interpretant Fasolo, tots ells acompanyats pel grup de cambra Sons d'Art. El concert s'inicià a l'exterior de l'església amb una posada en escena del Grup de Recreació Històrica de Moià 1714, sota la direcció de Ramon Tarter, que tingué continuïtat a l'interior transportant-nos a un concert en la cort austríaca.

El 13 de setembre, també a l'església de l'Escola Pia, concert de la coral **Jubilate** de l'església Glemmen de la ciutat noruega de Fredrikstad, on viu el moianès

Jaume Arisa, que és qui facilità la vinguda d'aquesta coral a Moià. Un concert de música coral noruega sota la direcció de Vigdis Djupang, professora i directora de cant, amb molta complicitat entre la coral i el públic que omplia de gom a gom l'església. Com a detall, la coral tancà la seva intervenció amb la cançó catalana *El noi de la mare* i, com a rúbrica, *Els Segadors*, amb tot el públic dempeus. L'endemà, diumenge, van participar en els cants de la missa de dotze a la parròquia.

Finalment, el dissabte dia 20 a la tarda s'oferí un nou concert de l'orgue de la parròquia de Moià. Aquesta vegada, un recital de veu i orgue sota el títol de **Un esclat de sentiments**, amb la soprano Dolors Lozano i l'organista Pep Serdà, versionant cançons per a veu i orgue, una combinació gens habitual. El programa contenia obres de Millet, Morera, Llach, Raimon i versions del *Cant dels ocells* o de les pel·lícules *Zorba el grec* o *La vida és bella*. Es tancà el concert amb un bis d'una versió de *Va, pensiero* («Vola, pensament») de l'òpera *Nabucco* de Verdi.

Concert d'orgue (fot. C.I.C. – Moià)

Orquestra de Collsuspina (M.C. Estrella), L'òpera de la Cort (C. Arola), Coral noruega (E. Permanyer)

Derbi radiofònic Moià-Castellterçol

Elvira Vilardell

Alguns dels participants moianesos
(fot. IES Moianès)

L'institut IES Moianès i el centre IE de Castellterçol es van enfrontar en el programa-concurs *Els optimistes* de Catalunya Ràdio la primera setmana de setembre. Aquesta temporada l'espai radiofònic —que s'emet en directe els migdies de dilluns a divendres— bat en duel diferents instituts del país, que concursen durant una setmana per aconseguir 500 euros que podran invertir en millores de les instal·lacions o en compres de material escolar. En el cas de Moià el premi es volia utilitzar per a reparar persianes i finestres, mentre que Castellterçol preferia destinar-lo a pintar les aules del centre. El programa, presentat per Sergi Vives i pel cantant Manu Guix, fa participar no tan sols els alumnes sinó també la resta de persones que formen o han format part dels instituts. Cada dia hi ha dos concursants diferents a l'estudi —un en representació de cada centre docent—, però aquests no són els únics participants, ja que els alumnes també hi col·laboren. L'institut que aconsegueix sumar més

punts en acabar la setmana és el que s'enduu el premi.

Arrenca el primer dia de programa. A l'estudi de Catalunya Ràdio toca llançar el dau a dos dels professors de català de cada un dels instituts. Comença la partida Moià. Mentrestant els alumnes escolten atents l'«avaluació inicial» a què són sotmesos els seus mestres, una prova en què els docents són examinats amb preguntes de cultura general. Després d'aquest primer contacte arriba el torn dels estudiants. Des de cada un dels instituts els alumnes participen en directe en les diferents proves del concurs, que van des de fer càlculs matemàtics fins a trobar errors històrics en diferents frases. Un cop els estudiants han finalitzat la prova, es torna a passar el torn als professors, que són sotmesos altra vegada a un nou «examen». Castellterçol guanya la primera partida.

No obstant això, el joc continua i encara queden quatre dies per a saber qui serà el guanyador final de la competició. Si en el primer programa els convidats a l'estudi eren els professors, durant la resta de la setmana els participants aniran canviant. Així, doncs, els ex-alumnes dels centres, els membres dels equips directius i els membres de l'associació de pares i mares, entre altres, també ajudaran a decantar la balança cap a un dels dos instituts. Una balança que es manté igualada fins al final, ja que és l'última prova la que acaba convertint l'IE de Castellterçol en el guanyador dels primers *Optimistes* de la temporada. Per tant, el centre castellterçolenc rebrà una aportació econòmica per a poder pintar algunes de les seves classes. Si no vau escoltar els programes, podeu trobar els *podcasts* a la pàgina web de Catalunya Ràdio.

Visita a la Mare de Déu del Salgot

Glòria Pons

La tarda del propassat 15 d'agost, Festa Major de Moià, un grup de cristians de la vila vam desplaçar-nos a la costa del Salgot per fer una visita a la Mare de Déu que, des d'allí, mira amb esguard amorós la població. Com comentava algú, és bastant insòlit que, en aquesta nostra societat tan secularitzada, un bon grup de joves i gent més gran preparés aquesta visita des de feia temps i dediqués una estona de pregària a la Verge Maria. El grup en qüestió se sol reunir cada dijous a l'església parroquial per resar el rosari. A més, es van repartir uns ramets d'herbes aromàtiques als assistents.

A fi de completar aquesta notícia, reproduïm tot seguit unes notes (reduïdes al que ara ens interessa) de l'historiador local Ramon Tarter sobre «El pedró de la costa del Salgot».

Per tal de commemorar el centenari de la definició dogmàtica de la Immaculada Concepció pronunciada pel papa Pius IX en 1854, l'any 1954 va ser declarat Any Marià. I com a record d'aquesta commemoració ens ha quedat a Moià el pedró de-

dicat a la Puríssima a la costa del Salgot o del Frare, coneguda també, des d'aleshores, com a costa de la Mare de Déu.

El pedró consta d'una base sobre la qual hi ha una fornícula que conté una imatge de la Verge Immaculada, de factura moderna, feta en metall fos. Tot el conjunt és coronat per una petxina de pedra. La majoria dels elements petris van ser reaprofitats de l'antiga església de Sant Sebastià que hi hagué, fins a l'esclat de la guerra civil (1936) a la plaça moianesa homònima. Precisament tinc notícia que el meu avi Antoni Fonts va treballar com a manobre en el desenrunament de l'església de Sant Sebastià i la construcció del monument al sant que actualment presideix la plaça, així com també en el muntatge del pedró de la costa.

Esperem que l'any vinent puguem repetir una experiència semblant, ben adient a una jornada que precisament és la Festa Major de Moià perquè s'escau la festa de la titular i patrona de la nostra parròquia, l'anomenada popularment «Mare de Déu d'Agost».

El grup d'assistents a la visita (fot. A. Collar)

PERFILS

Nandu Jubany: «La cuina ha millorat molt perquè el nostre client ens ho ha demanat»

Josep Font

Nandu Jubany (fot. J. Font)

Nandu Jubany (Monistrol de Calders, 1971). Som al Parc de Moià, celebrant el 20è aniversari del Consorci, el dia de la Mercè. En el transcurs de l'acte, mentre elabora una paella, s'informa que la data s'ha triat en funció de la disponibilitat de la densa agenda del moianesenc Nandu Jubany, que s'ha convertit en un dels restauradors més prestigiosos i emprenedors de Catalunya. Com a mostra, aquest proppassat setembre ha estat capaç d'obrir un restaurant a Singapur, El Foc, que s'afegeix als que gestiona a la comarca d'Osona.

El Moianès ha canviat molt, des dels anys en què vas començar a treballar a l'Urbisol. Quins records en tens, d'aquells anys i de l'escola a Moià?

Jo crec que he tingut una de les millors infàncies que es poden tenir: amb set anys anàvem a caçar ocells amb vasc i creueres i ens llevàvem a les sis del matí,

i fèiem foc i tornàvem al migdia. Ara no seria possible que els nostres fills visquessin així. També recordo molt quan estudiava als Escolapis i que a l'hora de dinar ens escapàvem a caçar granotes en una bassa de la costa de la Creu. Em recordo molt dels professors i pares escolapis... Tinc un bon record de la Teresa Terrabras, que era molt dura. I del pare Marià, que m'havia d'enviar sovint a casa perquè de petit jo era molt entremaliat. Però hi conservo molta amistat: és ell qui ens ha casat, qui ha batejat els nostres nens i qui els ha donat la primera comunió. Si tots els capellans fossin com el pare Marià aniríem tots a missa.

En la restauració d'aquells anys predominava la quantitat, com a criteri de la qualitat d'un restaurant. Fins a quin punt han canviat els patrons de comportament i els hàbits de la societat en poc més d'una generació?

Potser, a diferència d'altres restaurants, a Can Jubany la quantitat encara és un criteri que es manté. La gent podrà dir que el preu és elevat, però mai que s'ha quedat amb gana, i és que jo vaig pujar en un ambient, a l'Urbisol, on quan se servien canelons mai no en restringíem el nombre, era un lloc de dir «afanyem-nos, que demà en venen tres-cents». Per tant, aquesta concepció de fer molta feina la tinc interioritzada als gens. La gran diferència amb la nostra societat és que ara ens volem cuidar. Volem saber què ens posem a la boca, d'on prové el producte, etc. La cuina ha millorat molt perquè el nostre client ens ho ha demanat. Parlem de grans cuiners perquè també hi ha hagut grans paladars que han tendit cap aquest canvi.

Amb només divuit anys ja eres cap de cuina del restaurant familiar, l'Urbisol, i poc després comences una trajectòria de stages en restaurants molt famosos i diversos de l'Estat espanyol, com Cabo Mayor (Madrid), Fonda Sala (Olost de Lluçanès) o Arzak (Donosti). Aquesta trajectòria tan densa, va ser fruit de les teves inquietuds? Tenies ja llavors clar on volies arribar?

Jo sempre explico que la feina havia estat com un rival per a mi, de nen, i és que jo de petit percebia que la feina m'havia robat els meus pares. Jo anava amb bicicleta, però el meu pare mai no em veia, perquè estava sempre treballant a la cuina. No, jo de petit no m'hi veia, treballant en aquest sector, però quan a setze anys hi vaig entrar no m'hi vaig sentir malament i aviat vaig pensar que allò seria la meua vida. Vaig prendre la determinació que, si hi havia de dedicar la vida, volia un restaurant on no es donés menjar i prou, com a l'Urbisol. Vaig pensar llavors que volia tenir el millor restaurant i, per a fer-ho, necessitava treballar en els millors restaurants d'aquell moment. A casa mai no em van dir res, d'això. Al contrari, anava a aquests restaurants quan tenia vacances o festa, per formar-me.

Al Moianès s'hi concentra un cluster d'empreses relacionades amb l'alimentació de qualitat prou important, així com de productors amb el certificat de producció ecològica. Creus que aquesta circumstància aporta una identitat específica a la comarca?

És cert que aquí hi ha un nombre molt elevat de productors de qualitat de tota mena: làctics, formatges, farines, carn, pollastres... En conec molts, d'aquests productors. Si aquí al Moianès l'atur és la meitat que a Catalunya, la presència de productors ecològics deu ser el doble que en altres llocs. Desconec per què es concentren tant aquí. El territori deu acompanyar-hi: aquí ha nascut la gent que ha decidit apostar per la qualitat i tots plegats hem reforçat el missatge que val la pena creure-hi i invertir-hi.

A la teua carta parles de paisatge, de patrimoni. Fins a quin punt la gastronomia i la cultura van de bracet?

És que en la nostra cultura i manera de viure això és així. Les decisions i els moments més importants de les nostres vides passen al voltant d'una taula, en un esmorzar, en un dinar familiar. Així ens socialitzem. Aquesta és una de les carac-

Griselda Guiteras entrevista a Marta Purí mentre Nandu Jubany cuina (fot. J. Font)

terístiques de la nostra manera de ser i és per això que la gastronomia i les nostres maneres de fer i pensar van tan associades.

La gestió dels restaurants vol dir també el d'un equip important de persones. Només a Can Jubany sou un equip de quinze persones, oi? Com s'aconsegueix l'equilibri entre el creador, l'empresari i el màrqueting? Fins a quin punt té temps el cuiner d'elit per a continuar treballant al davant dels fogons?

És clar que, a mesura que vas creixent i fent més coses, et queda menys temps per a cuinar. Però és que a mi m'agrada molt cuinar, i busco les estones d'on puc per poder continuar cuinant. Ara bé, també m'agraden les feines de gestió i de formar la gent o de quan organitzes un esdeveniment per a mil persones i et diuen que ha anat molt bé, que has pogut cuidar els detalls com si l'haguessis pensat per a dues.

A Catalunya, com ha afectat la crisi l'oferta de restauració de gamma alta?

Jo he tingut la sort que el fet de ser una cara coneguda a Catalunya Ràdio i a la televisió m'ha permès que em coneguéssin molta més gent. Segur que la gent que ja em coneixia de fa temps no ve tan sovint; que amb la crisi s'han reduït les

ocasions de celebracions per a venir a Can Jubany, però en poc temps dos milions de persones et coneixen de prop i amb tanta gent sempre hi ha algú que té coses a celebrar. En aquest sentit, la crisi ha afectat l'activitat de l'empresa, però gairebé gens l'assistència a Can Jubany, perquè ara som molt més coneguts.

Aquestes darreres setmanes has estat publicitat com un dels voluntaris de la campanya «Ara és l'hora» de l'ANC i Òmnium Cultural. Com veus l'actual situació política i les possibilitats que el 9-N puguem anar a votar?

Per suposat que hem de poder decidir el nostre futur com a poble. Sembla mentida que en ple segle XXI, quan es pot opinar i pensar sobre tot, no es pugui fer ni una consulta. Jo crec que, a poc a poc, s'anirà arreglant tot. Jo no sé si podem fer la consulta ara, però estic plenament segur que podem decidir el nostre futur ben aviat, segur.

L'entrevista amb el Nandu s'ha vist ara i adés interrompuda per moltes persones que el volien saludar o que s'hi volien fer una fotografia. Ha anat a bufar les espelmes del vintè aniversari i ha volgut saludar afectuosament el fundador de la casa Sosa. Com amb nosaltres, en Nandu parla amb tothom amb aquest llenguatge planer, proper, directe i energètic que transmet optimisme i vitalitat.

LES ENTITATS INFORMEN

Museu de Moià

Jornades Europees de Patrimoni. El cap de setmana del 27-28 de setembre es van celebrar les XXIII Jornades Europees de Patrimoni. Durant aquests dies, 237 municipis de tot Catalunya van oferir més de tres-centes activitats de tot tipus per a apropar-nos a la riquesa patrimonial del nostre país. Ajuntaments, entitats i equipaments culturals locals d'arreu d'Europa van organitzar activitats amb l'objectiu de fer descobrir el patrimoni cultural concebut com un bé comú local i europeu. A Moià, els nostres equipaments van organitzar diferents activitats dirigides a tota mena de públic, que van ser seguides per gairebé dues-centes persones, les quals van poder gaudir de tallers gratuïts realitzats a la zona del poblament prehistòric, de les visites habituals a les Coves del Toll, de jornada de portes obertes i de visites guiades gratuïtes al Museu de Moià.

Conferència dins els actes del Tricentenari a Moià. El dia 3 d'octubre va tenir lloc la conferència *El jaciment del Born: excavacions i recuperació d'un fragment d'història*, a càrrec de l'arqueòleg i director de les excavacions durant els anys 2005-2013, Antoni Fernández i Espinosa, que actualment forma part de l'equip

tècnic de El Born Centre Cultural. D'una manera didàctica, el ponent va presentar les excavacions realitzades a l'antic mercat del Born de Barcelona, que han posat al descobert 8000 m² de l'antic barri de la Ribera —destruït l'any 1717 com a conseqüència de la construcció de la ciutadella i la seva zona de seguretat, un cop finalitzada la guerra de Successió—, i ens va donar a conèixer el jaciment en el context de la Barcelona medieval i moderna.

Cinquena edició del Dia Sapiens a Moià. Enguany la festa anual de la revista *Sapiens* ha tingut lloc a Moià, en l'any del Tricentenari, i a Castellterçol, en la commemoració del centenari de la Mancomunitat. El Museu de Moià i les Coves del Toll hi han participat amb diverses activitats: jornada de portes obertes en tots dos equipaments, amb visites guiades per personal del Museu; visites teatralitzades al Museu per l'actor Xavier Boada; visites guiades a les Coves del Toll i de les Toixoneres per l'arqueòleg director de les excavacions, Jordi Rosell, de l'IPHES, i finalment amb tallers de prehistòria oberts a tothom davant el Museu. Una festa com aquesta dinamitza Moià i, al mateix temps, suposa una bona propa-

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ

Dr. Carme Mendoza Sàera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

ganda per a difondre Moià, el Moianès i el seu patrimoni natural i cultural.

Exposició temporal al Museu. El dia 6 de setembre es va inaugurar l'exposició temporal *L'Onze de Setembre a Moià (1914-2014)*. L'exposició, organitzada per l'Associació Cultural Modilianum amb la col·laboració del Museu, presenta, mitjançant documents multimèdia i fotogràfics, la celebració de la Diada a Moià durant els darrers cent anys. La temporal és d'accés gratuït i s'ha prorrogat fins al desembre del 2014. L'horari de visites és l'habitual del Museu. La visita a l'exposició s'ha completat amb una oferta de tallers didàctics per a les escoles de Moià: els més petits, de P-2 a P-5, poden fer el taller de senyeres; els nens i nenes de primària poden fer un taller d'heràldica i, finalment, els alumnes d'ESO i batxillerat disposen del joc de rol «Retorn a 1714».

Aigua a l'interior de les Coves del Toll. Les abundants pluges d'aquest estiu i tardor han fet tornar a sortir aigua al riu interior de la Cova del Toll. La bellesa de l'interior de la cova, ja de per si espectacular, s'incrementa quan hi corre l'aigua, que dóna una frescor i una sensació d'harmonia que deixa el visitant amb la boca oberta. Aproveiteu aquesta oportunitat

i aneu a veure la Cova. També l'exterior, amb el torrent Mal brogint d'aigua, ofereix una bellesa singular al bosc de roure martinenc amb boix i bosc de ribera, que constitueix el paisatge del Parc Prehistòric de les Coves del Toll.

Empresaris del Bages visiten les Coves del Toll. El dilluns 29 de setembre, en el marc d'una jornada de formació sobre el Geoparc que va organitzar el Consell Comarcal del Bages, trenta-cinc empresaris turístics de la comarca del Bages i zones limítrofs van visitar les Coves del Toll i el Parc Prehistòric. Després de la visita a Moià, la seva jornada continuava per diversos afloraments geològics d'interès, primer a Calders i després a Súria, on van finalitzar el recorregut. Els empresaris van manifestar el seu interès per les Coves del Toll i pel Museu, com també per les activitats que organitzem. Hi va haver converses amb bastants d'ells per generar sinergies que ens puguin beneficiar mútuament. La visita va deixar amb la boca oberta tots ells, ja que a la simple bellesa de la Cova i el seu entorn exterior, calia afegir-hi que les fortes pluges del cap de setmana havien reactivat notablement el torrent Mal i el riu de l'interior de la cova.

Engega el Banc del Temps del Moianès

Un col·lectiu de persones de Moià i Castellterçol, vinculades a diverses entitats de la comarca, han promogut i posat en marxa un banc del temps a disposició de la població del Moianès.

«Ens vam adonar que no hi havia en cap dels pobles del Moianès una organització d'aquest tipus, que facilités el contacte entre les persones per tal de compartir habilitats i coneixements, i poder fer intercanvis de temps, donant o rebent serveis puntuals, i potenciant d'aquesta manera una relació de confiança», explica Jordi Perera, un dels promotors d'aquesta iniciativa.

«Tots i cada un de nosaltres sabem fer moltes més coses de les que ens pensem, i al mateix temps tenim necessitats quotidianes que a vegades ens costa de resoldre. Un banc del temps ens permet de trobar una altra persona que ens ajudi en allò que ens fa falta, i alhora podem oferir el nostre temps a una tercera persona en allò que sabem fer.»

El més important és que funciona sense diners, ja que els intercanvis es re-

alitzen mitjançant el pagament de talons de temps, comptabilitzats en hores: «El secret és que el temps que es rep o es dóna té el mateix valor per a tothom, faci el servei que faci; val el mateix una hora de cangur o d'acompanyament d'una persona gran, com una hora d'ensenyar a fer anar l'ordinador, com una hora de tasques de bricolatge o de feines de la casa.»

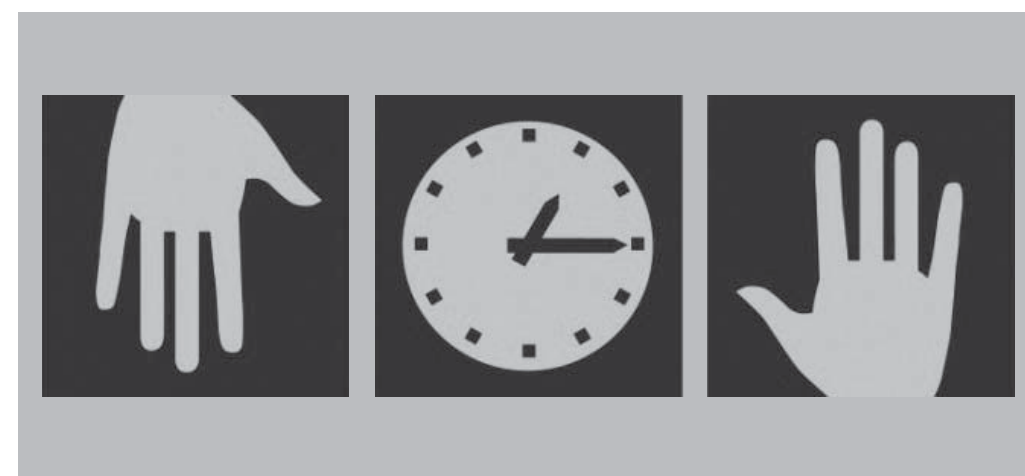
El Banc del Temps del Moianès té la intenció de fer algunes presentacions públiques al llarg d'aquest trimestre i la voluntat d'estendre's entre tota la població que desitgi participar-hi, ja que «com més serem, més diversitat hi haurà d'oferta i de demanda».

Amb independència dels intercanvis entre particulars, es faran també algunes activitats de grup en la mesura possible. Ja des d'aquest mes d'octubre ha començat un curs d'introducció a la llengua esperanto, i es preveu poder oferir un taller de danses orientals i dansa del ventre.

Per a més informació o contacte, es pot visitar la pàgina web: <https://bancdel-tempsdelmoianes.wordpress.com/>.

Visita dels empresaris del Bages a les Coves del Toll (fot. Museu de Moià)

Festa de la Família de l'Arca

El dissabte 25 d'octubre farem família! Aquest dia celebrarem la Festa de la Família de l'Arca, que organitza, aquest any a Moià, la Comunitat Els Avets.

La festa se celebra anualment arreu on hi ha comunitats de l'Arca (146 comunitats en 35 països). L'Arca és una federació internacional dedicada a viure relacions mútues entre persones amb diferents capacitats intel·lectuals, compartint la vida quotidiana i construint comunitats.

Enguany la festa és més rodona, ja que és el Jubileu de L'Arca, el 50è aniversari de la seva fundació a Trosly, prop de París.

Durant aquest dia esperem rebre més de 150 persones de les dues comunitats de L'Arca que hi ha a Catalunya (El Rusc de Tordera i Els Avets de Moià), entre persones acollides, assistents i amics d'ambdues comunitats. Dues comunitats, unides pels seus inicis comuns i per la seva pertinença a L'Arca, que actualment ja són dues fundacions independents.

A partir de les onze del matí, a l'Escola Pia farem la rebuda, presentacions i missa, per a baixar després fent cercavila fins a Les Faixes, on ens esperarà un bon dinar i diverses activitats festives per a passar la tarda.

Aprofitem l'ocasió per a agrair a l'Escola Pia i l'Ajuntament de Moià la cessió dels seus espais.

Festa del Jubileu de l'Arca, a França

FESTA FAMÍLIA DE L'ARCA

De les **Comunitats EL RUSC de Tordera i ELS AVETS de Moià**
La festa tindrà lloc el **DISSABTE 25 D'OCTUBRE** a partir de les **11 h a MOIÀ**

CONFIRMEU ASSISTÈNCIA A:
ELS AVETS DE MOIÀ: TELÈFON 93 830 13 62 o a direccio@ruscavets.org
EL RUSC DE TORDERA: TELÈFON 93 764 20 53 o a elrusctordera@gmail.com

Biblioteca de Moià

El mes de setembre la Biblioteca ha col·laborat amb la Fira del Llibre Prohibit, amb la finalitat de mostrar com és d'important la ficció literària i quants esforços ha destinat el poder, arreu del món i al llarg de totes les èpoques, per censurar la literatura. Ha resultat força sorprenent veure com *La caputxeta vermella* o el *Diari* d'Anna Frank, entre altres títols, han estat prohibits en un moment o altre de la història.

El dia 26 de setembre, divendres, la geobiòloga Yolanda Vila va fer la xerrada *L'harmonització d'espais amb set eixos*, en què va explicar com viure en harmonia a la nostra pròpia llar. A partir d'aquesta xerrada es

farà un curs de vuit sessions per a prendre consciència de l'espai que habitem, com ens influencia i com podem incidir-hi de manera que ens ajudi en la nostra vida: hàbits, salut, estat d'ànim, etc.

Aquest setembre també s'ha inaugurat un nou curs del Club de Lectura. El Club de Lectura ja porta més de dotze anys parlant de llibres. El seu principal

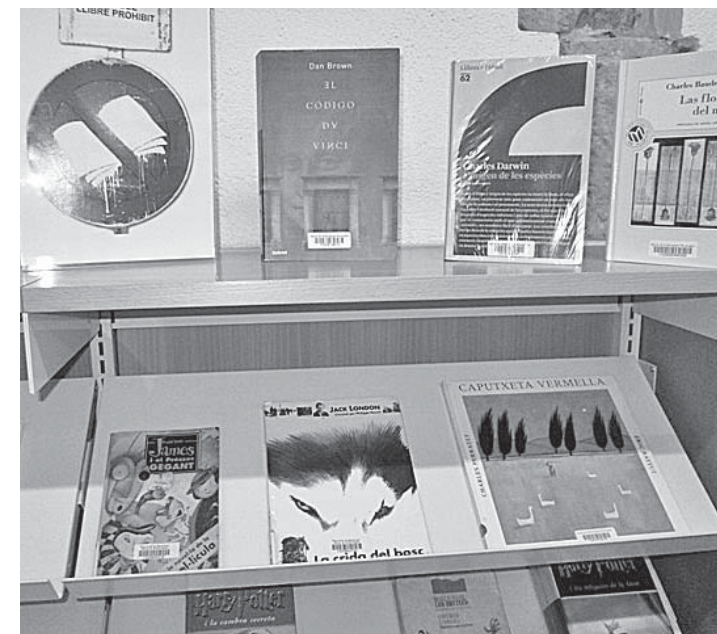
objectiu és passar una bona estona compartint la lectura d'una novel·la que s'ha llegit prèviament. Us animem a participar-hi, tant si us interessa venir algun dilluns —sempre l'últim de cada mes— de forma esporàdica com si voleu seguir totes les tertúlies.

De cara a l'octubre, la biblioteca torna a oferir les converses en idiomes. Enguany s'ofereixen converses en ale-

many i en anglès. Aquesta activitat es porta a terme gràcies a la col·laboració dels voluntaris internacionals dels Avets.

Per a inscriure-s'hi és imprescindible tenir nivell de conversa; les places són limitades.

Per al dimarts 11 de novembre estem preparant una sortida al teatre Atrium de Viladecans a veure l'obra *Stockman*. Adaptació lliure de *Un enemic del poble*, d'Henrik Ibsen, en aquest cas una versió de la companyia de teatre *Les Antonietes*. La sortida es farà amb autocar des de Moià a mitja tarda. Per a més informació us podeu adreçar a la biblioteca.

Mostra de llibres prohibits (fot. Bibl. Moià)

Coral Xera

Tot fent memòria, recordem aquell setembre del 2008, quan la il·lusió d'uns quants pares i mares de l'Escola Municipal de Música va fer que comencés una Aula de Cant Coral, dins el marc de la mateixa escola.

Ara, després de sis anys i malgrat el tancament de la nostra Escola de Música, continuem més vius que mai i, no cal dir-ho, amb la mateixa il·lusió. Només ha canviat una cosa, el nom: ara ens diem «Cor Xera de Moià».

Actualment som vint-i-un membres i cantem a quatre veus. El nostre repertori és variat, com la composició del nostre cor; a part de les bandes sonores, fem cants africans, jazz, cançons catalanes,

fins i tot en tenim una en japonès! Us animem a venir a cantar amb nosaltres; cada dilluns d'un quart de deu a les onze fem el nostre assaig a l'Esplai.

Col·laborem sovint, fent intercanvis, oferint concerts juntament amb altres formacions, com ara durant la Fira de l'Aixada a Manresa, on interpretem *El Llibre Vermell de Montserrat*, a la Seu.

L'últim cap de setmana de setembre vam anar a Migjorn (Menorca), convidats per la Coral Migjornera. Realment va ser una experiència molt enriquidora, tant per les relacions humanes com per les relacions musicals. A més d'oferir cadascuna una part del nostre repertori, vam cantar de manera conjunta una peça típica de Catalunya, *El rossinyol*, i una altra de menorquina, *L'amo de Son Carabassa*. El concert es va fer a l'església de Sant Cristòfol de Migjorn, plena a vessar. Aquesta petita població porta la música dins el cor, com tota l'illa. Durant la nostra estada vam poder conèixer una mica el seu entorn i participar de manera molt activa en les festes de Sant Miquel. A les set del vespre, tallaven els carrers del centre i començava el que ells en diuen «verbenes», o sigui música i ballaruga de festa major, amb els grups locals. També vam poder veure una exhibició de les seves destreses amb els cavalls, magnífic! El diumenge vam gaudir de les danses tradicionals i vam fer una petita visita al refugi aeri que es troba sota l'església. Segurament que l'any vinent ens vindran a visitar i oferir els seus cants.

Ara nosaltres ja comencem a preparar el concert de Nadal, al qual sou convidats, i us volem tornar a recordar que ens agradaria molt que vinguéssiu a cantar amb nosaltres. Veniu a provar-ho! Ens trobareu cada dilluns a l'Esplai!

La Coral Xera a Migjorn

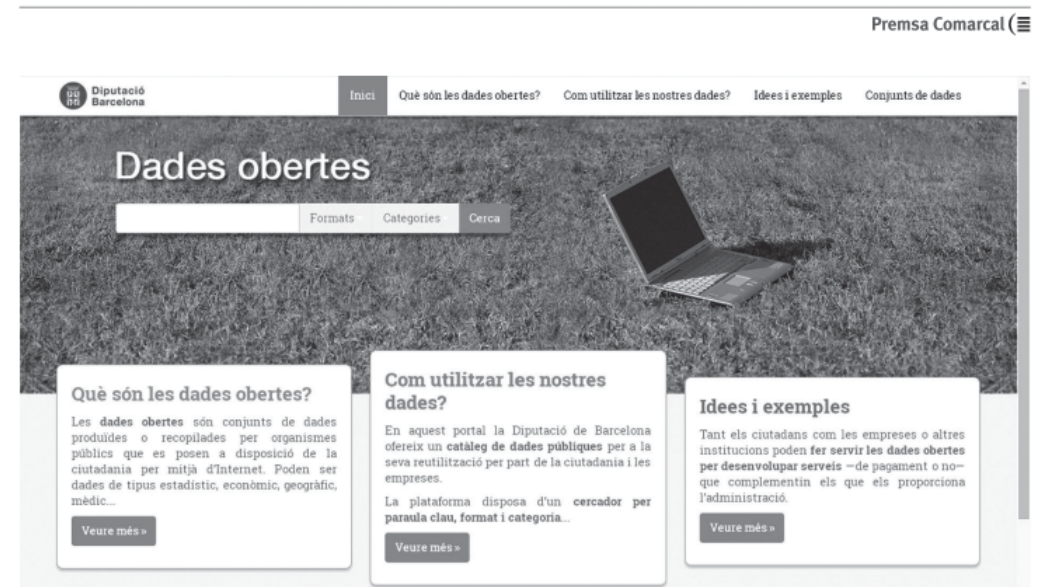

Foto del portal. FOTO: DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Dades obertes

El portal Dades Obertes, l'aposta de la Diputació de Barcelona per un nou model de governança

Redacció
Barcelona

Les dades obertes són conjunts de referències produïdes o recopilades per organismes públics que es posen a disposició de la ciutadania per mitjà d'Internet. Poden ser de tipus estadístic, econòmic, geogràfic, mèdic... i permeten la consulta i la reutilització de la informació per crear aplicacions i obres derivades.

És per aquest motiu que s'han d'oferir estructurades en arxius de format obert, interoperables i amb llicències que n'autoritzin la difusió pública.

L'obertura de les dades públiques o Open Data és essencial per a la transparència i és inherent a una estratègia d'obertura del coneixement en general.

El president de la Diputació de Barcelona, Salvador Esteve, considera que «l'obertura de les dades de les administracions i la transparència institucional constitueixen elements centrals del que s'anomena "govern obert"», i que «aquesta corporació, conscient del seu compromís amb el territori, amb els governs locals de la demarcació i amb la ciutadania, és i vol ser un govern obert».

Un instant de la presentació del nou portal al CCCB. FOTO: JOAN ROCA DE VIALS / DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Transformar les dades en serveis

L'administració obre les dades perquè empreses, associacions i ciutadania les usin i elaborin nous productes i serveis que aportin valor, innovació i impuls econòmic i social. El seu principi és, doncs, generar valor a la comunitat de ciutadans, professio-

nals i organitzacions interessats en l'obertura i reutilització de la informació del sector públic.

Per al diputat d'Hisenda, Recursos Interns i Noves Tecnologies de la Diputació de Barcelona, Carles Rossinyol, «el nou portal supera la modernització administrativa perquè proposa i fa possible

una relació activa i participativa amb la ciutadania». Així mateix, sobre l'activitat econòmica digital que pot generar dadesobertes.diba.cat, opina que «davant la ingent quantitat de dades públiques que es posen a

Amb la posada en marxa de dadesobertes.diba.cat es reforcen conceptes com transparència, treball en xarxa i legitimitat de l'acció pública

l'abast de la societat, la seva utilització òptima pot dependre, en molts casos, de la intervenció d'empreses que n'utilitzen i processen una part per oferir aplicacions pràctiques a la ciutadania».

MODILIANUM

Modilianum, 25 anys fent història

Associació Cultural Modilianum

Muntatge: Alfred Plans

Fa vint-i-cinc anys, un grup d'aleshores joves aficionats a la història, la major part estudiants o acabats de llicenciar, encapçalats pel veterà escolapi P. Rosend Casallarch, vàrem recuperar la històrica capçalera *Modilianum*, impulsada pel P. Llogari Picanyol entre 1960 i 1969 i que per a tots nosaltres era un referent important. Això va succeir l'octubre de 1989 amb motiu de la commemoració del 150è aniversari de la Crema de Moià durant la Primera Guerra Carlina. Havíem estat treballant des de la Setmana Santa anterior en un estudi que, en comptes de publicar-lo en forma de llibre, vam decidir que encetés la segona època de la històrica capçalera. Uns mesos després es creava l'Associació Cultural Modilianum.

La revista *Modilianum*. A partir d'aleshores i durant, fins ara, vint-i-cinc anys s'han publicat cinquanta números de la nostra revista, tractant un ampli ventall de temes, des dels relacionats amb l'època prehistòrica fins als més actuals del segle XX. A nivell formal, podem assenyalar que el núm. 8-9 (1993) es va publicar en un únic volum —dedicat a la construcció de l'església parroquial, a càrrec de Josep Galobart—, que el núm. 24 (2001) es va publicar com a homenatge a Joan Surroca i que el núm. 33 (2005) va ser una miscel·lània de 192 pàgines en honor del nostre company de redacció Josep Ruaix. Fins al núm. 15 (1996), la portada incloïa un escut de Moià, que a partir del número següent fou substituït per una portada il·lustrada, entre altres raons per ser més fidels al nostre propòsit de ser una revista d'estudis comarcals. Amb el núm. 30 (2004), la publicació es va renovar, amb un nou disseny que encara continua vigent.

Les jornades. Coincidint amb el desè aniversari, l'any 1999, tingué lloc el primer cicle de conferències i activitats, dedicades aleshores a obtenir una síntesi de la història del conjunt del Moianès. Des d'aleshores cada any s'ha anat tractant un tema diferent, que després ha estat objecte d'un número monogràfic de la revista.

Així, primer es van succeir diversos cicles de conferències i activitats sobre artistes poc coneguts del Moianès (2002), República, guerra civil i primer franquisme (2003), 25 anys de La Fura dels Baus (2004) els castells del Moianès (2005), el medi natural (2006), la Guerra de Successió (2007), la indústria del glaç (2008), la Guerra del Francès (2009). A partir d'aleshores, el format de cicle de conferències es va substituir per la concentració de totes les activitats en una jornada que fomentés un major intercanvi d'experiències entre els estudiosos i el públic assistent: jornada sobre les danses tradicionals (2010), la masia (2011), les migracions (2012), Francesc Viñas (2013) i, enguany, sobre Rafel Casanova.

El calendari. Des de l'any 2003, l'Associació publica el calendari *Us en recordeu?* amb una selecció de fotografies

antigues de Moià. La venda del calendari serveix, a més, per a col·laborar en les campanyes de Moianès Solidari.

Altres publicacions. Durant aquest quart de segle, Modilianum ha publicat també tres números de la col·lecció «Quaderns de divulgació»: *Rafel Casanova*, de Ramon Tarter (1996), *Les coves del Toll*, d'Eduard Gómez (2001), i *Records d'un moianès a Mauthausen*, de Joan Vilalta, a cura de Raül González (2006). També hem coeditat *Moià, 1875-1939: la vida d'un poble en imatges*, de Jaume Clarà (1997), *Condemnades per bruixes*, a cura de Rafael Ginebra (2007), i *La Setmana Santa a Moià*, de J. Clarà (2013).

La revista LA TOSCA. Des del gener del 2012, l'Associació Cultural Modilianum ha pres el relleu de l'Agrupació Cultural La Tosca com a editora de la revista que teniu a les mans. Amb ella, la nostra entitat vol donar continuïtat a una tasca de seixanta-set anys de durada i contribuir a fer que la societat moianesa i moianesenca tingui un element més d'informació.

Tota aquesta feina s'ha pogut fer gràcies a tots els col·laboradors, i sobretot als subscriptors i anunciants que ens han donat un suport fidel al llarg de tots aquests anys.

Acte de presentació de Modilianum, l'any 1989 (fot. Renom)

Més d'un segle de teatre a Moià

Associació Cultural Modilianum

Per celebrar el vint-i-cinquè aniversari de l'Associació Cultural Modilianum, res millor que fer-ho amb la presentació d'un llibre que historia i documenta el fet teatral a Moià durant més de cent anys: des del segle XIX —la més antiga aportada data de 1868— fins al tancament del Casal —l'únic espai pròpiament teatral del nostre poble— l'any 2004.

Visca el teatre! Més de 100 anys aixecant el teló a Moià (1868-2004) és obra de la nostra companya de redacció Elvira Permanyer i Sert, a qui podem qualificar com a «dona de teatre» després d'haver-hi desenvolupat els més diversos papers (actriu, directora, ajudant de direcció, traïmoista...).

Història del teatre moianès. Després d'un pròleg de Jaume Clarà i la publicació com a introducció d'un text pòstum de Josep Solà i Clarà —escrit l'any 1993 per rememorar el teatre viscut en la seva joventut—, l'autora ofereix una síntesi de l'evolució de les representacions teatrals i de les companyies artístiques, començant per les primeres notícies del segle XIX i

primer terç del XX, centrades al voltant d'entitats com el Casino, l'Ateneu o el Centre Catòlic, sense desatendre les manifestacions teatrals de caràcter escolar.

Un punt d'inflexió el va representar el triomf del franquisme, l'any 1939. A més de marcar lingüísticament la immediata postguerra, les seves repercussions més duradores es van establir en els gèneres representats, que havien de seguir els preceptes morals de l'època, i sobretot la segregació per raó de sexe, vigent fins l'any 1956.

En la dècada dels seixanta, i sobretot del setanta, quan ja es veia pròxim el final de la dictadura, es van diversificant els gèneres representats i s'intenten oferir obres amb un contingut més compromès amb la realitat del moment. Tot això, paradoxalment, quan el nombre de representacions disminueix en haver sorgit altres possibilitats de lleure per al jovent.

Ja en les darreres dècades del segle passat, el teatre moianès viu moments de més activitat —amb diverses companyies treballant— i d'altres en què l'activitat local és força escassa. En qualsevol cas, i malgrat tots els obstacles —com el tancament del Casal— el llibre ofereix una visió optimista de la vida teatral moianesa, capaç de sobreposar-se a les condicions més adverses.

Gran compilació de dades. La recerca realitzada per Elvira Permanyer en arxius i col·leccions personals, tant de programes i cartells com de fotografies o de qualsevol altra dada, ha donat lloc a la realització de 745 fitxes corresponents a sengles representacions teatrals que han tingut lloc a Moià durant aquests més de cent anys (tant per part de companyies locals com forànies). Les fitxes es complementen amb diversos índexs en què

es posa de manifest la gran implicació de moianesos i moianeses:

- **actors i actrius:** M. Aliberch, J. Antonell, P. Barrachina, R. Canadell, J. Farràs, Q. Forcada, V. José, S. Pascual, V. Ponsa, R. M. Rosich, A. Sala, etc. fins a superar el miler;

- **grups de teatre:** Asociación de las Hijas de María, La Cadira, Grup Escènic CAPA, Grup Escènic del Casal Parroquial, Alumnes de l'Escola Pia, El Salgot, etc.;

- **directors teatrals:** Pere Cantó, Joan Gaja, Jordi Guinart, Valentí José, Salvador Pascual, Josep Subirana, etc.;

- **música, dansa, coreografia:** Ignasi Alberch, Josep Miralpeix, Salvador Pascual, Miquel Ruaix, etc.;

- **la gent de les bambolines:** Maria Arisa, Rafel Camps, Júlia Cirera, Florentino, Ramon Iglésias, Amparo Pérez-Hita, Nani, Teresa Rafart, Enric Soler, etc.;

- **obres de teatre representades:** *La alegría de la huerta*, *L'allotjat*, *L'estel de Natzaret*, *L'hostal de la Glòria*, *Els Pastors*, *Terra baixa*, *La Ventafocs*, etc.;

- **autors representats:** Josep M. Folch i Torres, Àngel Guimerà, Francesc Lorenzo Gàcia, Josep M. de Sagarra, etc.;

- **companyies foranes:** Amics del Teatre (Castellterçol), Arca Oberta (Barcelona), Compañía de Ricardo Ardévol, etc.

Obra molt il·lustrada. La feina de recerca documental ha fet sortir a la llum moltes fotografies i cartells fins ara poc coneguts. Això ha permès d'il·lustrar el llibre amb un gran nombre d'imatges que, al costat del disseny del llibre —realitzat per Jordi Soldevila—, el converteixen en una obra visualment atractiva a més de documentalment valuosa.

Alguns actors moianesos: Joan Antonell (1968), Pere Cantó (1962), Júlia Cirera (1971), Quimet Forcada (1963), Valentí José (1975), Salvador Pascual (2002), Rosa M. Rosich (1953), Miquel Ruaix (1965)

MODILIANUM

REVISTA D'ESTUDIS DEL MOIANÈS

La revista Modilianum té com a missió fomentar la investigació en ciències socials del Moianès, fent-ne la màxima difusió possible. Per aconseguir-ho se centra en la publicació de la revista semestralment, però també en l'organització d'activitats, com ara conferències, exposicions, sortides...

SUBSCRIPCIÓ ANUAL
(dos números)

Moià	15,00 €
Catalunya i Espanya	17,00 €
Estranger	20,00 €

Subscribiu-vos a la revista d'estudis del Moianès

modilianum@modilianum.org

www.modilianum.org

Fes-te soci/a de la història de Moià!

GENT
OPINIÓ
CULTURA
MOIANÈS
POLÍTICA
CRÒNICA

Subscripció a la revista

La Tosca

La Tosca és la revista de la crònica moianesa. Amb 68 anys de vida, vol continuar plasmanent la vida de Moià i de la comarca del Moianès. Pretenem que La Tosca sigui un referent per a generacions i punts de vista diversos.

Ajudeu-nos, amb la vostra subscripció, a fer-ho possible.

Preu subscripció anual - 8 números

**Moià: 22 €*
Fora de Moià: 25 €*
*inclou la tramesa postal**

Promoció Erasmus

**5 números per 15 €*
*inclou la tramesa postal**

Una persona del teu entorn està estudiant a l'estranger? Et proposem el millor regal perquè, a més de recordar la família i els amics, segueixin l'actualitat moianesa.

latosca@latosca.cat - www.latosca.cat

NATURA

Massificació de boletaires

Miquel Fortuny Navarro. Biòleg i responsable de Biodiversitat i Conservació de la Societat Catalana de Micologia

Hi ha la percepció per part d'alguns boletaires que és agosarat i antropocèntric el fet de pensar que hi ha un perill real, atribuïble a la petjada humana, per als boscos i bolets. El meu pensament, compartit per molts altres boletaires, però especialment per la majoria de biòlegs, siguin o no micòlegs, és justament tot al contrari.

De fet, l'actual període geològic anomenat holocè ha estat rebatejat per alguns científics com a antropocè. Aquest terme va ser encunyat pel premi Nobel de química Paul Crutzen per reflectir l'efecte negatiu que té l'home sobre la totalitat dels ecosistemes. Milers de científics de tot el món avalen aquesta nefasta realitat.

És força conegut i indiscutible, pel que mostren les evidències, que tots els problemes mediambientals els podem agrupar en tres categories: contaminació, sobreexplotació de recursos i extinció d'espècies. La superpoblació i la massificació les empitjoren totes tres, incloent-hi bolets i boscos.

Sortosament, la majoria dels boletaires recreatius són respectuosos amb el bosc i fan un ús responsable dels recursos, però tanmateix la massificació és ben present als nostres boscos. Els seus efectes negatius, també.

Com molt bé va dir Carl Sagan, «l'objectiu de la ciència és conèixer com funciona la natura», i la ciència corrobora que el que acabo d'escriure és una certesa, per més que interessos diversos vulguin insistir a minimitzar-ho.

Si voleu, podeu llegir estudis dels efectes de la influència humana sobre els bolets en les referències bibliogràfiques que cito al final d'aquest article. No hi ha, doncs, raons esotèriques a cercar per a

copsar l'evidència del deteriorament dels ecosistemes i de les boleteres. Tampoc cap dubte.

Sherlock Holmes deia: «Quan s'ha eliminat el que és impossible, el que queda, per improbable que sigui, ha de ser la veritat.»

* * *

Referències bibliogràfiques

Mason, P. (2001). «Looking below the surface». *Trees: journal and yearbook of the International Tree Foundation*, 61, pp. 16-17.

Read, D.J.; Pérez-Moreno, J. (2003). «Mycorrhizas and nutrient cycling in ecosystems: a journey towards relevance?», *New Phytologist*, 157, pp. 475-492.

Spooner, B.M.; Roberts, R. (2005). *Fungi*, London: Collins.

Fot. M. Fortuny

LLETRES

Trinxeres a Moià

Marian Baqués

Que a Moià hi hagués trinxeres, ho sabérem gràcies a l'Enric Oliveras i a en Raül González, que en prepara un article per a *Modilianum*. No us penseu trobar-hi gran cosa, d'aquestes trinxeres; tot sembla provisional. Una línia trencada i un sot per a una metralladora. Si el temps i la vegetació les estan engolint, que la memòria les servi i la gratitud les salvi de l'oblit.

Una és a Perers, a la zona arbrada que la carretera abraça per l'esquerra, en el tram comprès des del pont del Gai, en direcció a Collsuspina, fins al punt quilomètric 31, el qual coincideix amb l'espai de distribució de camins a Perers o a la Torre de Casanova. Entreu al bosc, cerqueu la línia de fils de telèfon, seguïu-la i creuareu la trinxera. Fa una trentena de passes. Un solc obert amb urgència per a aguantar la retirada. En aquells dies els arbres de la zona devien ser inexistents. De fet, des d'allí es domina bé el pont del Gai i un bon tram de carretera.

Unes altres trinxeres són al Pla-romaní. Entreu a la carretera que mena a la casa. A mà dreta, una gran nau; al davant, un dipòsit i una sitja. Es troben en el bosquet de l'esquerra. Defensaven el polvorí que allí hi havia. Hi hem trobat dos trams: l'un fa una cinquantena de passes, i l'altre, una trentena.

En Joan Estevanell escriu el 28 de gener de 1939: «Explota el polvorí del Pla-romaní.» Dos dies després de l'ocupació de Moià, el 31, deixa constància dels esdeveniments: «De l'artilleig d'avui des del puig de la Creu i del Salgot, hi ha molts morts i ferits al pla del Gomar, termenal de Moià i Collsuspina.» I el 3 de febrer: «Les víctimes caigudes en l'atac de l'artilleria contra els rojos el dia 1 pugen a unes noranta, que seran enterrades en llurs trinxeres del mont Pol i pla del Gomar, terme-

nal de Moià» (*Vida quotidiana i salvació del patrimoni a la rereguarda*, a cura de J. Clarà i J. Font, Barcelona 2010).

La Núria del Riu, que visqué aquells dies, deia: «Els nacionals van entrar fàcilment a Moià, però els costà seguir endavant. De trets, encara se'n senten.»

Setanta-cinc anys després, només en resten les cicatrius a la pell de la nostra terra. Cicatrius que ens suggereixen de parlar d'un concepte que és relativament nou: *resiliència*.

La resiliència és la capacitat que desenvolupa una persona, o bé un grup de persones, per tal de continuar projectant-se en el futur malgrat condicions de vida difícils, circumstàncies desestabilitzadores i traumes greus. És un terme que prové de la física i que es refereix a la capacitat d'un material de recuperar la seva forma original després d'haver estat sotmès a altes pressions. Per analogia, es va començar a utilitzar aquesta imatge per a designar la facultat humana que permet a les persones no tan sols superar situacions adverses, sinó sortir-ne enfortides per l'experiència.

Valentí Fuster i Luis Rojas Marcos escriuen: «El rumb de la nostra vida sovint s'altera per inesperats infortunis que trenquen el nostre equilibri vital. Forces biològiques, sociològiques i socials modelen la nostra personalitat i la nostra manera particular de percebre i jutjar les circumstàncies i els esdeveniments que ens afecten. Deixant de banda la naturalesa i la gravetat de l'experiència estressant, l'impacte depèn del significat subjectiu que donem a l'esdeveniment que ens trasbalsa. El pitjor de la capacitat de superació és el sentiment d'indefensió» (*Cor i ment*, Barcelona 2008, p. 205).

Anna Forés i Jordi Grané ens ajuden

a reflexionar sobre el tema en el seu llibre *La resiliència. Crecer desde la adversidad* (Barcelona 2010). Ens conviden a rebutjar tota predestinació, a lluitar. «El futur s'ha de construir i nosaltres tenim molt a dir-hi. Per a fer realitat allò que volem, cal creure que el nostre futur no és un regal» (p. 17). «La resiliència és més que resistir, és també aprendre a viure. El discurs de la resiliència va molt més enllà, ja que emfatitza la construcció i la reconstrucció d'una persona» (p. 34).

«L'ésser humà interiorment pot ser més fort que el seu destí extern, i no tan sols al camp de concentració.» Un pensament que pot donar sentit a una vida. És de Viktor Frankl (1905-1997), del seu llibre *L'home a la recerca de sentit* (Barcelona 2011, p. 80). Es casa en 1942, i el setembre del mateix any ell, la seva esposa, els seus pares i el seu germà són tancats al camp de concentració Theresienstadt, a Bohèmia. Passa per Auschwitz, i pot retornar a Viena l'abril de 1945. Només hi troba Stella, la seva germana; la resta han mort. Per què va sobreviure a l'infern? Volia retrobar la seva esposa i un manuscrit que acabava d'escriure. Però a qui retroba és a ell mateix; troba el seu camí en la vida.

No ens podem estar de citar Boris Cyrulnik, una altra vida amb una infantesa marcada per la persecució contra els jueus. Escriu en *Los patitos feos. La resiliencia: una infancia infeliz no determina una vida* (Barcelona 2002, p. 31): «Elaborar un projecte per allunyar el propi passat, transformar el dolor del moment per fer-ne un record gloriós o divertit, explica el treball de resiliència.»

Recordeu la sèrie «Polseres vermelles»? El seu guionista, Albert Espinosa, escriu en *El món groc. Si creus en els somnis, es faran realitat* (Barcelona 2008, p. 106): «Sempre he cregut en el poder de la nit; estic segur que la nit fa que els desitjos es facin realitat. Han estat tantes les nits passades a l'hospital que m'he sentit capaç de vèncer les meves pors i de canviar el rumb de la meua vida, que, sens dubte, aquesta força només té un escull: traspasar els somnis, traspasar l'alba. Allà és on viu la gent amb èxit, la gent que converteix els seus somnis en una realitat; ells són capaços de superar l'alba.»

Avui són avis o besavis. Força d'ells ja són record. Hagueren de sobreposar-se a les ferides de guerra i postguerra. Nosaltres som qui som perquè ells cicatrizen les ferides i tiraren endavant.

Trinxera de Perers (fot. C.I.C. - Moià)

UNA MICA D'HISTÒRIA

Brío 81: la Montesa verda

Joan Carrera i Vilardell

La Montesa Brío 81 era l'evolució i actualització de la seva predecessora, la Brío 80, però en la pràctica va ser molt més que això, va sorprendre i va tenir un rol molt important en el canvi de la forma en què es va dur a terme la seva realització.

Va representar l'abandonament del color vermell i negre habitual pel nou «verd truita» i, entre les millores que s'hi van introduir, incorporava un sistema per a silenciar l'admissió amb un filtre d'aire de grans dimensions, un volant d'inèrcia al cigonyal que aconseguia més par i suavitat de marxa, uns efectius silenciadors d'escapament i un motor molt elàstic que permetia anar a poques revolucions

amb la marxa llarga i rependre l'acceleració amb gran suavitat sense batzegades.

Molt enrere quedaven les pesants motos de fabricació estrangera d'abans i després de la guerra, de les bicicletes a motor i dels ciclomotors de petita cilindrada.

La Brío 81 era una moto vistosa, molt ben feta, robusta, fiable, moderna i agradable de formes que deixava molt enrere en aquell moment els models semblants de la competència.

Fins a arribar a aquest punt, a Espanya es van realitzar enormes esforços per

sortir de la situació de misèria de l'etapa de postguerra. La moto, en els anys seixanta, era en la majoria de casos un objecte cobejat i una eina necessària per al transport individual i per al desenvolupament de les tasques diàries.

Era molt habitual veure equipades les motos amb grans bosses o sàrries col·locades als laterals, un portapaquets elàstic al darrere, i moltes vegades amb l'acompanyant aguantant dues grans cistelles plenes o un sac a l'esquena lligat amb cordills com una motxilla; n'hi havia que també portaven aviram o un farcell col·locat a sobre del dipòsit de benzina, i es veien algunes motos amb un petit remolc de dues rodes enganxat,

menys sovint amb un sidecar al costat.

Eren temps en els quals no hi havia roba adequada. Es vestien jecs i jerseis de mitja fets a casa, s'utilitzaven papers de diari col·locats al pit per a parar l'aire i el fred, guants de llana, al cap una boina, gorra, o casc de suro, i ulleres de la marca Climax; es calçaven espadenyes o alguna cosa millor que les sandàlies. Els motoristes estaven exposats i havien d'aguantar totes les inclemències del temps.

El fet de poder anar a sobre d'una Brío era tota una fita personal, un mitjà de

transport versàtil i sostenible que permetia anar amb plena llibertat a totes hores pels camins de bosc i per les carreteres en mal estat d'aquella època, en la qual de cotxes n'hi havia molt pocs, eren molt difícils d'adquirir i cars de comprar i mantenir.

Només uns quants afortunats en podien tenir; així, doncs, amb aquesta situació la moto, amb tots els seus inconvenients, era una màquina que cobria les expectatives i que acomplia perfectament la seva funció.

El creixement econòmic espanyol va arribar a la majoria de la població. Des de 1960 fins a la mort de Franco, l'any 1975, la participació dels salaris en la renda nacional va créixer almenys un 20%. Aquesta situació va afavorir en gran manera que el consum creixés extraordinàriament, de manera que el benestar de la vida mo-

derna estava per fi a l'abast de l'espanyol mitjà. En 1975 el 80% de la població tenia frigorífic, televisor i rentadora.

Alhora, la setmana laboral es va reduir de mitjana, de 48 hores en 1964 a 44 en 1975.

La industrialització dels anys seixanta i setanta va provocar una autèntica transformació social i cultural a Espanya, que va deixar de ser un país rural i agrícola per a col·locar-se a poc a poc al nivell de les nacions europees.

La Brío 81 va ser una de les motos que va col·laborar a aquest desenvolupament, alhora que va ser un mut testimoni de la transformació que es va a dur a terme al país en aquests anys.

Montesa va ser la primera fàbrica de motocicletes espanyola, amb producció en sèrie i amb una vocació veritablement industrial i exportadora, marca que ha sobreviscut fins als nostres dies.

MONTESA
"Brío"

SOPA DE LLETRES

Elvira Permanyer

N K Z I P O B V R Q E Q B Y X
S M A S O H C G J Z J T T Y M
A T U C L L G J Q Q V Y S U O
S U B H I S D R S E M O P A B
A F A W V X M X B G E Q S X Y
P B S B E L L E L L U C S A X
H S A X R J Q H R H R Y V K
W U R K E J K X G E F M G D Z
R A T Z S I N C U K D K O D X
P U J O L Q X A I Z V O P R X
H F S B A D V O T J Q F C U S
I P A R R D Q G A C P F U E W
G L I M Y V L B R R U B R T R
Z P R P H K L O T T G I U P D
A M T L J L O Y Y B J P Y Z L

Presidents de la Diada a Moià

Busqueu el nom de deu personalitats que han presidit els actes de la Diada de l'Onze de Setembre a Moià. Només s'hi inclou el primer cognom.

Podeu trobar els noms a la pàgina 50.

PUBLICACIONS

Revistes

—**L'Esplai**, núm. 210 (setembre 2014), butlletí informatiu de l'Associació de Gent Gran de Moià, amb 4 pàgines.

—**La teva Guia**, «revista d'informació comercial i de serveis» (distribuïda l'agost del 2014), amb 258 pàgines d'adreces, plànols i publicitat.

—**Llengua Nacional**, núm. 88 (III trimestre 2014), que publica els articles «Dubtes de lèxic» (pp. 14-19), de Josep Ruaix, i «Entorn d'unes expansions gramaticals» (pp. 28-30), de Carles Riera, com també una ressenya del *Manual de traducció de textos científics de l'anglès al català*, de C. Riera, signada per Albert Jané.

Diaris

Regió7

21-8-2014

«Una pedregada al Bages i a l'Anoia causa estralls especialment a Moià». «Consultar el Moianès», article signat per David Bonvehí, diputat de CiU al Parlament de Catalunya. «Reeixida audició de sardanes al parc municipal de Moià».

22-8-2014

«L'alcalde de Calders nega al web municipal que plegui, com difonia un ex-regidor. Lluís Cerarols, que s'ha assabentat del fals rumor mentre estiueja al País Basc, no descarta interposar una denúncia per "l'alarma social" ocasionada».

23-8-2014

«El consell del Moianès donarà el mateix pes a tots els pobles. La futura comarca es governarà de forma paritària: el vot de Moià en el consell d'alcaldes tindrà la mateixa força que el de Granera».

24-8-2014

«Explicar-se sempre és bo», editorial defensant una ronda informativa sobre la comarca del Moianès.

27-8-2014

«Veïns del Moianès fa dos dies que no tenen servei ADSL de Movistar».

29-8-2014

«Calders espera els resultats de la prova sonora del Canadell a mitjan setembre. Els opositors al futur circuit de motos faran demà un acte informatiu en què recolliran firmes contra el projecte».

31-8-2014

«L'alcalde de Moià admet que els ciutadans notaran poc la creació de la nova comarca. En la primera xerrada d'un cicle informatiu, Guiteras recorda que l'objectiu és donar continuïtat a la tasca del Consorci, condemnat per la nova llei local».

5-9-2014

«El Vallès Oriental i Osona dubten de la viabilitat econòmica del Moianès».

6-9-2014

«Joana Ortega exposa als deu alcaldes del Moianès les virtuts d'una consulta. La consellera defensa la necessitat de crear la nova comarca amb el suport de les urnes». «Noves comarques», article de Joan Roma i Cunill, alcalde de Borredà, favorable a les comarques del Moianès i del Lluçanès. «Una mostra fotogràfica reviu un segle de diades a la vila natal de Rafel Casanova. El Museu de Moià exposa, a partir d'avui, una trentena d'imatges sobre la commemoració de l'Onze de Setembre des de 1914. Una jornada d'estudi tractarà sobre la figura del fill il·lustre».

7-9-2014

«Castellcir llueix un mosaic de figures humanes en la trobada de falcons. Dotze colles vingudes d'arreu de Catalunya i de Perpinyà van formar una gran V pel dret a decidir, i van escenificar el castell de Cardona».

10-9-2014

«L'auditoria de Moià s'estrenarà amb una revisió de l'expedient d'obres al carrer Magí Viardell».

13-9-2014

«Detingut un veí de Moià per tenir 278 plantes de marihuana a casa seva».

16-9-2014

«L'estrena dels gegants de Calders omple el poble per la festa major. Vuit colles acompanyen Miquel el Cargolaire i Rossita la Cacaera en la presentació de diumenge. Els geganters i els grallers actuen per primera vegada».

24-9-2014

«El Consorci del Moianès impulsa més de mil llocs de treball en dues dècades. L'organisme celebra avui el vintè aniversari amb un acte en què presentarà els seus resultats». «Som la prova que les administracions poden funcionar d'una altra manera», entrevista a Marta Purí, gerent del Consorci del Moianès. «Una dele-

gació de 48 polonesos visita el Berguedà i el Moianès».

26-9-2014

«El recurs al Tribunal Constitucional pel 9-N posa en perill la consulta per la nova comarca del Moianès».

EL PUNT AVUI⁺

5-9-2014

«Volen ser ja Moianès i Lluçanès. Les reivindicacions de les subcomarques del Moianès i el Lluçanès per esdevenir comarques podrien arribar a la fi d'aquí a pocs mesos».

30-9-2014

«El TC deixa el Moianès sense vot. La subcomarca no podrà tirar endavant, per ara, la proposta del govern de fer una consulta popular per quantificar el suport per a ser comarca».

LA VANGUARDIA

5-9-2014

«Moià ret homenatge als herois del 1714. La vila natal de Rafael Casanova acull una recreació única dels fets de l'Onze de Setembre en plena commemoració del Tricentenari», supl. «Què fem?».

BREUS

MoiàDeute

El dia 5 de setembre, l'associació veïnal MoiàDeute va presentar a Can Carner, el grup «El poble audita!». Es tracta d'un projecte pilot d'auditoria ciutadana municipal a Moià, obert a tothom, que té com a objectiu esbrinar més detalls sobre el deute de Moià, a partir d'alguns expedi-

ents de legislatures anteriors que han incidit de manera important en la generació del deute, per tal de saber si aquest deute s'ajusta a la realitat, si era necessari, si s'ha fet tot de forma regular... En la reunió estava previst crear el grup promotor, marcar el calendari i triar els temes a estudiar en aquesta primera fase. El període

de treball previst dura fins al mes de març de l'any 2015.

Coral de Moià

Un grup de vint-i-quatre moianesos, entre cantaires i acompanyants, de la Coral de Moià es van desplaçar als estudis de TVE a Sant Cugat del Vallès per cantar a la missa en directe de La 2, el diumenge 14 de setembre. Durant el més de juliol la Coral també participà en el *15è Estiu de Cant Coral de Viladecavalls*, oferint un concert el dia 17 de juliol a l'església de Sant Martí de Sorbet.

La Torre de Casanova

El divendres 19 de setembre s'inaugurà formalment l'espai polivalent de la Torre de Casanova. L'antiga païssa, amb 200 m², s'ha transformat en un ampli i lluminós espai amb grans finestrals oberts a la plana de Moià. Un espai que permetrà d'acollir trobades i celebracions, tant d'autoservei com de lloguer. Els serveis que s'ofereixen tindran sempre en compte: respectar l'entorn i la natura, l'ús de productes alimentaris de proximitat i el reciclatge i foment de residus zero.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Valentina Padrisa Roca, filla de Dani i de Laia, dia 22 d'agost.

Alex Rodríguez Ventosa, fill de Javier i de Carla, dia 5 de setembre, a Barcelona (primer besnét de Sebastià Petitbò Picañol).

Matrimonis

Josep Tarter Armadans, de Moià, amb Montse Plans Alcoceba, de Moià, dia 30 d'agost.

Xavier Màrquez Juncà, de Bigues i

Dia Sapiens

El dissabte 4 d'octubre, la revista *Sapiens* va convocar a Moià i Castellterçol la seva festa anual. Les activitats que van tenir lloc a Moià, a més de les ja especificades en la crònica del Museu de Moià, van ser les conferències d'Agustí Alcobarro, Francesc Murgadas i Valentí Gual sobre l'època de la Guerra de Successió i una visita guiada a la fàbrica de Quico Sosa. A Castellterçol hi va haver xerrades d'Albert Balcells i Enric Pujol sobre la figura de Prat de la Riba i la Mancomunitat, visita a les pous de la Ginebreda i al rentador de llana del Roquer i arribada d'un ramat transhumant, entre altres activitats.

Decés de Mn. Bausili

El dia 11 de setembre va morir a Igualada (ciutat on havia nascut el 16-9-1928) Mn. Antoni Maria Bausili i Bas. Ordenat de prevere en 1954, s'estrenà com a vicari, l'any 1955, a la nostra parròquia de Moià, on s'estigué dos anys. Després exercí el ministeri sacerdotal a Manresa, Rubió, Monistrol de Calders, Òdena, etc. Compitava vuitanta-sis anys d'edat.

Riells, amb Eva Alcantarilla Pladevall, de Moià, dia 7 de setembre.

Sergio Padilla Ramírez, de Moià, amb Marta Passarell Vilalta, de Moià, dia 19 de setembre.

Defuncions

Máxima Racionero Vindel, de norantatres anys, dia 17 d'agost.

Josep Tantinyà Homs, de seixanta-quatre anys, dia 25 d'agost.

Josep Graners Oller, de vuitanta-nou anys, dia 5 de setembre.

Josep Vila Terradellas, de vuitanta-un anys, vidu d'Emília Morales, 12 setembre.

Bernat Vilajuana Alsina, de vuitanta-cinc anys, dia 13 de setembre.

NECROLÒGIQUES

El Bernat paleta

Sebastià Vilajuana Cots

Bernat Vilajuana

El Bernat paleta ens ha deixat amb una nota que deia que no volia patir ni fer patir. Tothom el coneixia. Només havies de sortir al carrer i segur que el trobaves caminant, aguantant-se les mans al darrere, saludant tothom.

De petit va anar de sagal a Castellnou a guardar vaques, després va començar a fer de paleta i es va casar amb la Montserrat, la meva mare. Som molts germans. De petit, el recordo treballant; més tard vàrem treballar junts. Els seus valors eren el treball i la família. Sempre es preocupava de tots nosaltres i mirava d'ajudar-nos en tot el que fes falta.

Ell sol es va fer un nom: «el Bernat». A mi també em diuen «el Bernat», perquè hi ha molta gent que no sap que em dic

Eladio Lozano Ballester, de setanta-set anys, funeral dia 17 de setembre.

Rogelio Rodrigo Valladolid, de vuitanta-sis anys, dia 20 de setembre.

Sebastià. Però això no em molesta pas, ja que aquest sobrenom va lligat a una bona persona.

Voldria que el meu pare pogués sentir, allà on sigui, que la família està orgullosa de ser de cal Bernat.

Adéu, avi Bernat!

Adéu al Bernat

Joan Roca

Ha mort de manera impensable el meu consogre Bernat Vilajuana. Era un home bo, intel·ligent, capaç, amable, servidor, enamorat de la família, del poble de Moià i de la seva gent.

Per a l'esposa, Montserrat, fills i néts, el meu condol més sincer. Si per a mi ha suposat un trauma molt sever la seva desaparició; imaginem-nos, doncs, com ha de ser per a l'esposa, els fills i els néts, i tota la seva família.

Que Déu s'apiadi d'ell i de tots nosaltres i ens doni força per a continuar lluitant i vivint, tot aprenent del seu bon exemple.

Bernat, t'estimarem sempre.

Nota

Família Vilajuana-Cots

Aquests dies moltes persones ens han manifestat el seu condol. Per això volem agrair a tothom el suport rebut arran de la mort del Bernat, així com també l'assistència al funeral. Ens hem sentit acompanyats en tot moment. Moltes gràcies.

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

SETEMBRE 2014

DÈCADA	TEMPERATURES			VENT			PLUJA		
		Min.	Mit.	Serens	Coberts		Dominant	Parcial	
De l'1 al 10	27,6	13,8	20,7	4	1	5	SE	38,6	
De l'11 al 20	26,6	13,0	19,7	5	1	4	S	37,6	
Del 21 al 30	24,4	9,3	16,6	4	3	3	SW	80,6	156,8

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, *MeteoMoià.cat*. També es pot seguir al Twitter: @MeteoMoià, i al Facebook: Meteo. Moia.

Setembre encara més plujós. Si l'agost va ser el més plujós des de l'any 1976, el mes de setembre encara s'ha superat. Amb 156,8 mm cal remontar-se fins a l'any 1971 per trobar un setembre tan humit: llavors van ser 197,40 mm.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **20 de novembre**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Sopa de lletres: Josep M. CULLELL (1980), Joan GUITART (1993 i 1994), Artur MAS (1995 i 1998), Arcadi OLIVERES (2011), Xavier POMÉS (1999), Felip PUIG (2009), Jordi PUJOL (1985), Lluís RECODER (2008), Xavier TRIAS (1990 i 1996), Sebastià UBASART (1982).

Fe d'errades: La fotografia de Manel Navarro publicada en el número anterior (p. 41) ha de correspondre a 1960 o 1961, just després de fer-se càrrec del Bar del Casal.

Sant Antoni, 14
08180 MOIÀ

Tel. 93 830 03 02